LABDARÚGÁS

ÁRA: 4 FORINT
BUDAPEST, 1968. JÚLIUS
XIV. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM

Tavaszi gólkirályok

1 DUNAI II 15 GÓLOS

(Folytatás az utolsó oldalon)

Két kép a Vasas két egygólos győzelméről

Fent: Farkas kapura lő a Vasas—Tatabánya (2:1) mérkőzésen

Lent: Itt pedig Farkas kapura fejel a Vasas—Csepel (1:0) találkozón

(MTI Foto, Kovács Gyula felvételei)

Hogyan lett a negyedikből első?

Decemberi számunkban „Hogyan lett a veretlen bajnokból jó negyedik" címmel Illovszky Rudolf válaszaiból próbáltuk megtudni, mi történt 1967-ben az egy évvel korábban még a mezőnyből messze kiemelkedő piros-kék gárdával.

— Minden klub életében törvényszerűen jelentkeznek hullámvölgyek — időnként. Sajnos, a Vasas abban különbözik más csapatoktól, hogy ezek a visszaesések mindig a legsikeresebb esztendők után következnek be... Most megint lent a kerék... 1968-ban a Vasas hagyományai szerint ismét jó év következne. Én azonban nem a hagyományokra építek, hanem a tervszerű felkészülésre, a lelkes, eredményt akaró játékosokra. Bízom abban, hogy a múló rosszullétet jó egészség követi, a csapat 1968-ban kárpótlást nyújt 1967-ért — mondotta több mint félesztendővel ezelőtt Illovszky Rudolf.

Tanulás tandíj nélkül

Lássuk mindenekelőtt a két tavasz közötti helyzetet:'

1967:	4.	15	9	3	3	25:16	21 pont
1968:	1.	15	11	1	3	39:17	23 pont

Két plusz pont, 14 adott és 1 kapott góllal több, három hely különbség előre. Vitathatatlan, hogy csak így puszta számokban is lemérhető az előrelépés. Valójában azonban sokkal értékesebb az idei mérleg a tavalyinál. Ennél a pontnál kezdtük újra a beszélgetést Illovszky Rudolffal (ezúttal azonban nem csendes eszpresszóban, hanem egy ugyancsak csendes kórteremben. A mesteredző megsérült egy öregfiúk mérkőzésen, baltérdét meg kellett operálni. Két hónap, amíg teljesen rendbejön, addig irányításával Vadász Károly foglalkozik a pályán a játékosokkal.)

— Még mindig jobb, ha az edző kerül kis operáció miatt a betegágyra, mintha a csapat lenne itt, nagy műtét miatt — mondotta Illovszky. **— Pedig a csapatnál is történt nem is kis operáció. Szerencsére a műtét sikerült, a beavatkozás nem járt a „lábadozó" időszakban vérveszteséggel... Ha már szóbakerült a decemberi beszélgetés, hadd térjek vissza nyilatkozatom egyik mondatára: „Az a csapat lesz előnyben, amelyik valami újjal lepi meg ellenfeleit. A 4—2—4-el megugrottunk vetélytársainktól, most újabb harcmodorra van szükség." Nos, a csapat átformálása, átalakítása megtörtént, az új játékrendszert is bevezettük. Nagy öröm, hogy ez a tanulási időszak úgy zajlott le, hogy nem kellett megfizetni a szokásos tandíjat. Ha úgy állunk, mint például most a Ferencváros, azaz két ponttal az elsőtől elmaradva a negyedik helyen, akkor is elégedettnek kellene lennünk, hiszen örök igazság, tanulás, az új begyakorlása közben pont a fizetés. Furcsa, hogy ezek után mégis azt mondom, kis szerencsével 2—3 pont előnnyel is vezethetnénk a mezőny előtt. Ősszel óriási harc lesz a bajnoki címre esélyes négy csapat között. Tavasszal jól szerepeltünk idegenben, hiszen Győrött, Soroksárott, Kispesten, Csepelen, Tatabányán, Szombathelyen és Újpesten játszott mérkőzéseinken a lehetséges 14 pontból kilencet megszereztünk. Nem ment viszont a rangadókon. A vetélytárs Ú. Dózsa, Ferencváros és Bp. Honvéd ellen a lehetséges hat pontból mindössze egy maradt nálunk. Az első hely megtartása érdekében ősszel vissza kell vágni az élcsapatoknak, s vidékről legalább hatvan százalékos teljesítménnyel kell visszatérni. Nem lesz könnyű...**

Heten más számú mezben

A tavaszi idény gyakori beszédtémája volt a Vasas összeállítása. Szakemberek és szurkolók jó néhányszor csóválták a fejüket, amikor meglátták ki, milyen feladatot kap. Illovszky azonban tisztában volt azzal, hogy mit és miért csinál.

Válasza előtt vessünk egy pillantást a Vasas játékosállományára. A tavalyi gárdából Berendi Pál, Kékesi hiányzik, lényegében a mindössze két mérkőzésen szerepelt Bakost is ebbe a csoportba kell sorolni. Új fiú viszont Makrai, Menczel, Antal, Bolemányi, Müller, mint állandó csapattag, ide tartozik Radics és Vidáts is.

Ez már éppen elég változás, s ehhez jönnek a stabil emberek szerepkör cseréi: Ihász a négyes mez helyett a kettest kapta, Mészöly hármasból tizes, Fister tízesből négyes, Mathesz ötösből hármas, Puskás nyolcasból hetes, Vidáts kilencesből hatos, Radics hetesből nyolcas lett.

— És Molnár hetesből kettes lenne, ha ő is úgy akarja — vette át a szót Illovszky. **— A jobbhátvéd megürült helyére Molnár nagyon alkalmas lett volna, ő azonban nem akart hátramenni a csatársorból. Röviden a szerepkör módosítások okáról. Mindenekelőtt azt hangsúlyoznám, a cserék nem a sérülések miatt, kényszerből történtek. Például balhátvédben Somogyvári személyében erre a posztra begyakorlott játékossal rendelkezünk, mégis inkább Fistert vittem hátra. Fisterrel kapcsolatban Bakos évekkel ezelőtti példájára emlékezzünk. Bakos, mint fedezet, hasonló szerepkörben játszott, mint Fister, de indításai körülményesek voltak. Hátvédben nagyszerűen bevált, hasonló helytállást várok Fistertől is. Ihász korábban jobbhátvédben segítette a csapatot, új beosztása nem idegen. Mészöly gyorsasága a sérülés miatt megkopott. Amíg nem nyeri vissza régi gyorsaságát, tapasztalatával, játéktudásával középpályán hasznosabb tagja az együttesnek. Mathesz minden poszton használható, amíg Mészöly nem a régi gyors, ő a legjobb középhátvédünk. Vidáts nagyon kellett a védelmünkbe. Berendi helyét vette át, gyors, kitűnően fejel, ragyogó testi felépítésű, tud embert fogni, képes ütközni. Radics a kölyök és ifjúsági csapatban is belsőcsatárt játszott. Puskás belül bátortalan, szélen kitűnőek az adottságai. Az idén bemutatkozott Bolemányi, Antal és Müller tehetséges, idővel mindegyikük nagy értéke lehet a csapatnak. Rövidesen sor kerülhet a sajátnevelésű Tóth előlépésére is.**

39 gól és a Manchester nívója

Amikor tavasszal Illovszky kifejezetten kérte a sajtó munkatársait, hogy a Vasas összeállítását 4—3—3-as formában közöljék, sűrűn hangzottak a megjegyzések:

— Mit akar a Vasas, kiscsapatokhoz hasonlóan, csak három csatárral kíván játszani?

S a „háromtagú csatársor" gyártotta a gólokat. Az első hármasba osztott Puskáson, Radicson, Korsóson és Molnáron kívül Mészöly, Menczel, Farkas, Vidáts is lőtt gólt. 15 mérkőzésen a Vasas 39 alkalommal volt eredményes, ennél több gólt csak az Ú. Dózsa (47) szerzett.

— Amikor a 4—2—4-es formációban játszottunk, akkor azt kérdezték tőlem, mi az, csak 4 csatár lesz? — mondotta Illovszky. **— Most módosítottak, mi lesz, már csak három? A modern labdarúgásban nincsenek kötött szerepkörök. Nem az számít, hány az előbbre tolt csatárok száma, hanem az, hogy miként zárkóznak fel a többiek a támadáshoz, illetve a befejezéshez. A tavaszi példa alapján nem panaszkodhatom.**

Bajnok lesz a Vasas, vagy sem, ez a kérdés a tömör mezőnyből ítélve decemberig megválaszolatlan marad. De ha esetleg bajnok lesz, képes lehet arra, hogy felvegye a versenyt a BEK-ben a főszereplő nyugati klubokkal?

— Nem hiszem — válaszolt Illovszky — **bajnokaink előtt óriási akadályok állnak, külföldi vetélytársaink mindenben előnyt élveznek. Amíg a Manchesterrel és a többi európai élcsapattal nem leszünk játékszinkronban, igazolási rendszerünkben nem történnek jelentős változások, addig csak esetenként állhatjuk meg sikerrel a helyünket. Tárgyilagosan el kell fogadni, hogy ökölvívó nyelven szólva nem vagyunk egy súlycsoportban... Természetesen — azt hiszem az érdekelt Ferencváros és Ú. Dózsa nevében is mondhatom — játékosok és szakvezetők egyaránt mindent megpróbálunk, hogy a nem egyenlő feltételek ellenére sikeresebben helytálljunk a nemzetközi porondon.**

Boskovics Jenő

ÉS MOST HOGYAN

(II.) A legutóbb, a júniusi számban arról írtam, hogy mik a legsürgősebb teendők élvonalbeli labdarúgásunkban, s hogyan képzelik el az ezzel foglalkozó szakemberek az olimpiai és a világbajnoki felkészülést. Szó esett a 19—23 évesekről is, a már ismertekről éppúgy, mint a jelenleg még ismeretlen tehetségek felkutatásáról és fejlődésük biztosításának lehetőségeiről.

Megismétlem, amit az előző közleményben írtam: nincs még nagy baj, nincs még helyrehozhatatlan lemaradás. Egy-egy mérkőzésen bármikor kiemelkedő teljesítményt nyújthatnak legjobbjaink, csak sorozatmérkőzésekre nem futja mezőnyjátékosaink legtöbbjének erejéből, mert az egészen rendkívüli teljesítményhez tartalékenergiáikat veszik igénybe, s ennek pótlása gyakran két, vagy több hétig is eltart. (Ha ugyanilyen nagy teljesítményre a játékosok szervezete megfelelően felkészült, a helyreálláshoz elegendő — az egyéni sajátosságoknak, a mérkőzésen játszott szerepnek megfelelően — 24—72 óra.) Már most a nyár folyamán pótolni lehet az erőnléti lemaradás egy részét és az őszi idényben, majd a következő évben a felnőtt játékosok még tovább fejleszthetik a mozgásteljesítményüket. Persze, csak azok, akik maguk is mindent megtesznek fejlődésük és a kifejlesztett magasfokú teljesítőképesség megtartása érdekében.

A JÁTÉKOSOK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

Nem könnyű feladat ez, ésszerű életmódot kíván, itt-ott lemondást is, de manapság enélkül lehetetlen csúcsformát elérni és magasszintű teljesítőképességet hosszú időn át megtartani. Vannak fiatal emberek, akik számára az ésszerű, az ún. sportszerű életmód nem jelent áldozatot, de vannak olyanok is, akik nem tudnak lemondani a kisebb-nagyobb „emberi örömökről". Ez utóbbiak azok, akik gyakran lerontják azt a jó hatást, amit az edzésen elértek, ezek azok, akiknek a formája gyakran ingadozik, akik miatt a csapatteljesítmény csökken, akik miatt nem teljesértékű a legjobb edzők munkája sem, akik miatt keseregnek klubvezetők és szurkolók egyaránt.

Az ilyen játékosokra hathat a vezetők, az edző, a játékostársak jó példája, hathat a meggyőzés, a jó szó, de előfordul, hogy figyelmeztetésre, sőt büntetésre van már szükség. Az edzők sokat emlegetik, hogy szabályozni kellene a játékosok „munkaviszonyát", jogait és kötelességeit, kellően jutalmazni a kötelességtudókat, az edzésen szorgalmasan résztvevőket, a kiemelkedő teljesítményt nyújtókat, s büntetni a „selejtet gyártókat".

(Június végén Bratislavában, a csehszlovák—brazil mérkőzés előtt erről a témáról is beszélgettünk csehszlovák szakemberekkel. Ők most dolgozzák ki annak tervezetét, hogy a játékosokat és edzőket hogyan tegyék érdekeltté a minél jobb edzésmunkában, az egyéni és a csapatteljesítmény emelésében. Az új szabály — ahogy ők félig tréfásan nevezték: „munkaszerződés" — életbeléptetését 1969 januárjára tervezik).

FÉLIG ÉRETT JÁTÉKOSOK

Mint minden teljesítménynövelésben, a labdarúgó-teljesítmény növelésében is sokféle tényező játszik szerepet. Valamennyi tényezőt meg kell tehát vizsgálni, a szervezést, az anyagi ellátottságot és minden egyéb tényezőt: hogyan segíthetik labdarúgásunk előbbrelépését.

A felnőttek labdarúgásának színvonalában nagyon fontos szerepe van például annak a tényezőnek, amit úgy hívunk, hogy az utánpótlás oktatása és nevelése. Nem mindegy az, hogy a gyermekeket hogyan alapozzák meg labdarúgásra, hogy fizikai-pszichikai képességeiket, technikai-taktikai tudásukat, játékkészségüket hogyan fejlesztik tovább serdülő és ifjúsági korban.

Az elmúlt években számtalanszor hallottuk azt a felnőttekkel foglalkozó edzőktől, hogy a fiatalok zöme fizikailag, vagy technikailag nem kellően képzetten kerül a „nagyok" közé. Van, akit 20 éves kora után kell rúgni és fejelni tanítani; van, akinek fogalma sincs a szerelés módjairól; sok olyan van, akinek nem vált szokásává a folyamatos játék, aki nem helyezkedik gyorsan és megfelelően labdaleadás után, aki „nézi" a játékot; feltűnően sok az olyan játékos, aki fizikailag nem kellően fejlett, nem elég gyors, nem elég ruganyos, aki kerüli az összecsapásokat stb.

Hogyan lehet mindezen segíteni, hogyan lehet szerte az országban úgy megalapozni a gyermekek labdarúgó tudását és fizikai-pszichikai képességeit, s hogyan lehet mindezt úgy továbbfejleszteni a későbbiek során, hogy felnőtt korra mindegyikük elérhesse egyéni maximális labdarúgóteljesítőképességét?

Erre a hogyanra a válasz megint összetett, ebben megint sokféle tényező játszik szerepet.

A GYERMEKEK LABDARÚGÓ MEGALAPOZÁSA

Menjünk végig a gyermekek fejlődésén. Régi tapasztalatok és újabb megfigyelések és kísérletek azt bizonyítják, hogy nagyon hasznos, ha a gyermekek már 6—10 éves korban sokat játszanak labdával; ügyesednek, fejlődnek fizikai-pszichikai képességeik és fejlődik labdaérzékük. Ez a játszadozás lehet szabad játék — kisebb labdajátékok, labdarúgás, kosárlabdázás, vagy kézilabdázás —, de lehet tervszerű labdaelkapás és dobás, kézzel és lábbal labdavezetés, fejelés, rúgás, valamint szabad játék együtt is. Ha az általános iskola alsó tagozatában nincs testnevelő tanár, akkor elegendő, ha a felügyelő tanár labdát ad a gyermekeknek és hagyja őket játszani; ha van testnevelő, akkor a második megoldás is szóba jöhet. Így a gyermekek megfelelő alappal jutnak a felső tagozatba, ahol megkezdődhet a tervszerű, edzésszerű oktatásuk bármelyik labdajátékra. Akár az iskola keretében, akár sportiskolában, akár valamelyik sportklub előkészítő csoportjaiban.

A 11—12 évesek labdarúgó-képzésében is a játék adja a foglalkoztatás zömét, de már megtanulják a fiúk a technika, a rúgások, fejelések, labdaátvételek, cselezések stb. alapjait, valamint a technikai elemeknek a játékban való helyes alkalmazását. Ebben az életkorban már fejleszteni lehet a mozgékonyságot, a mozgásgyorsaságot, a ruganyosságot és a sokrétű ügyességet is. A 11—12 évesek között már igen ügyes játékosokat találunk, fizikai képességek tekintetében pedig olyan fejletteket, amilyeneket azelőtt csak 14—15 éves korúak között találtunk.

(Ezt bizonyítják a Testnevelési Tudományos Kutató Intézet 1962 és 1967 között folytatott kísérletei.)

De nem elég a fizikai és a labdarúgó-képzés, nem elég a sok játék, a gyermekeket figyelni kell abból a szempontból is: melyikük szorgalmas, melyikük tanul gyorsan és jól mozgásokat, melyikük alkalmazza a tanultakat ésszerűen a játékban, melyikük nem veszti el kedvét akkor sem, ha játék közben nem sikerül valami, azaz meg kell figyelni a fiúk lelki alkatát is. Jó versenyző ugyanis csak azokból lehet, akik állhatatosak az edzésben és a mérkőzésen, akik nem csüggednek el, ha valami nem sikerül; akik gyorsan kapcsolnak a különféle játékhelyzetekben, akiknek jó a mozgáskészségük, akik harcos küzdőszelleműek.

Már ebben az életkorban rá kell szoktatni a fiatalokat — és a későbbi életkorokban sem szabad erről megfeledkezni —, hogy a játék folyamatosan és gyors helyezkedéssel folyjék. Inkább többször tartsanak a játék vezetői szüneteket, de ne engedjék ezt a beidegzést eltompulni. A csüdrúgást is meg lehet már tanítani ebben a korban, s ha 300—350 grammos labdát használunk, hamarosan bátran és jól rúgnak így fiataljaink. A technikával együtt a játékban megtanulják a taktika alapjait is a gyermekek.

13—14 éves korban már szövetségi bajnoki mérkőzésekben vehetnek részt a legjobbak, akár sportiskolában végzik edzéseiket, akár sportklubban.

EDZŐK, PÁLYA, LABDA

De fejlődésüket különféle tényezők befolyásolják. Egyik ilyen: ki tartja az edzéseket, ki oktatja, ki neveli őket. Velük egészen másképpen kell foglalkozni, mint a felnőttekkel. Labdarúgáshoz is értő tanárok megfelelők 12 éves korig, de később már elsősorban azok, akik labdarúgó-edzők is. A többi edzőnek pedig meg kell tanulnia a 10—14 évesekkel való foglalkozást.

TOVÁBB? A labdarúgó-utánpótlás kérdése

(Ebben a tekintetben igyekszünk segítséget adni az edzőknek: egy szakmai szemle már foglalkozott a témával, ősszel a KSI legjobb szakemberei tartanak bemutatókat, Hargitay György fiatal kollégánk a kapusképzésről tart számukra előadást és edzésbemutatót, jövőre pedig továbbképző tanfolyamot rendezünk a fiatalokkal foglalkozó edzőknek, s megjelenik egy szakkönyv is „Fiatal labdarúgók edzése" címmel.)

További tényezők: pálya, labda, a játékosok felszerelése. Milyen pályán játszanak a fiatalok? Az olaszok, akiknek jelenleg több mint 1000 labdarúgó-iskolájuk működik, kispályán játszatják a 10—14 éveseket, hetes csapatokkal. A mi kísérleti tapasztalatunk is az volt, hogy az a legjobb, ha 60—70 m hosszú és 35—40 m széles játéktéren, kis kapukkal játszanak a fiúk, legalább 13 éves korig és csak azután nagyobb játéktéren.

(Erre a célra igen jól megfelel a szabályos játéktéren keresztben, a 16-os és a félvonal közti terület. Így egyszerre négy hetes csapat játszhat egy szabályos pályán. Kapunak jó a kézilabda-kapu, vagy pedig az erre a célra készített 5 m széles, 2 m magas kapu.)

Miért hasznos 13 éves korig a kisebb méretű játéktér? Azért, mert ezen a hat-hat mezőnyjátékosnak nem kell annyit futnia, tehát futóterhelésük nem annyira megerőltető, mint a nagy pályán; a gyermekek gyakran találkoznak a labdával, sűrűn váltakozik a játékhelyzet, sokrétű technikai-taktikai feladatot kell megoldania mindenkinek és viszonylag sok gól esik. Nincs les, nincs 11-es, rövidebb a játékidő. Játszható egy-egy mérkőzés cserecsapatokkal is

(30—40 percig játszik egy-egy csapat fele, azután ugyanennyit a másik fele és az eredmény együttesen számít).

A labda? 12—13 éves korig legmegfelelőbb a 300 grammos labda. Mi röplabdát használtunk a TTKI kísérletben. 14—15 éves korban 350—360 grammos kellene és csak később a szabályos 396—453 g-os. Erre vonatkozólag meg kellene állapodni a labdakészítőkkel, hogy könnyebb labdákat is gyártsanak...

A nagy tömegek számára megfelelő a tornacipő is. De a csehszlovákok gyártanak olyan olcsó futballcipőket, amelyeknek a talpa és rajta a talpgombok öntött gumiból vannak. Ez nagyon megfelel a 10—14 éves fiúknak.

(Ilyenben játszottak legutóbb a csehszlovák—brazil mérkőzés előtt szerepelt fiatalok a bratislavai Slovan-stadionban.)

HELYI BAJNOKSÁGOK, NAGY TÖMEGEK

Nagyon helyes kezdeményezés, hogy egyes városokban az általános iskolákban nemcsak osztályok közötti bajnokságokat rendeznek, hanem iskolák közötti bajnoki küzdelmeket is. Van, ahol kétfordulósak, van, ahol négyfordulósak ezek a bajnokságok és így egész ősszel és egész tavasszal játszhatnak a fiúk. Télen egyes ötletes tanárok még terembajnokságot is rendeznek, a terem méretétől függően 3—5-ös létszámú csapatokkal.

(Sok helyen cserékkel: a hatos csapatokból egyszerre csak hárman játszanak, s ötpercenként cserélnek.)

Az ilyen versengéseket mindenütt rendszeresíteni kellene, s ez hatalmas tömegalapot adna labdarúgásunknak.

Az nem baj, ha a legjobbakat közülük elviszik a sportegyesületek, vagy a sportiskolák. A többiek csak játszanak tovább. Közülük még nagyon sok tehetséges kerülhet ki, mert vannak, akik lasabban fejlődnek.

A bajnokságok megrendezésével, a csapatok kialakításával nem sok gondja van a tanároknak: a fiúk öntevékenyen csaknem mindent megoldanak. És ez nevelési szempontból is igen hasznos: önállóságra neveli a gyermekeket.

A LEGJOBB EDZŐKET!

10—14 éves korban is fontos az oktató személye, mert ekkor történik az alapok lefektetése, de különösen fontos a későbbi életkorokban, a 15—16 és a 17—18 éveseknél. Szeretjük azt hangoztatni, hogy a legjobb edzőket a fiataloknak, de ez a gyakorlatban csak itt-ott valósul meg. Egyes NB-s csapatoknál. Miért van ez így? Azért, mert a fiatalokkal foglalkozó edzőket egyes kivételektől eltekintve — nem fizetik úgy meg, hogy minden idejüket növendékeik nevelésének, oktatásának szentelhessék. Pedig nagyon helyes lenne, ha legalább az NB I-ben és az NB I B-ben kiváló képzettségű, nagy tapasztalattal rendelkező edzők foglalkoznának a tehetséges fiatalokkal. Sok edzőkollégában meg is van a hajlandóság ehhez, sokan mondogatják, hogy nagyon szívesen oktatnák a fiatalokat, de ezt a munkát nem becsülik meg anyagiakban is... Még szerencse, hogy egyes helyeken találnak megfelelő megoldásokat jó edzők alkalmazására, s szerencse az is, hogy szép számban vannak edzőkollégák, akik áldozatokra is hajlandók azért, hogy fiatalokkal foglalkozhassanak. Ezért állunk így, ahogy állunk. De még jobban is állhatnánk.

TÖBB EDZÉS, JOBB KÉPZÉS

Ebben a tekintetben mindenesetre mihamar változtatnunk kell, mert csak jólképzett szakemberektől várhatjuk azt, hogy megfelelő utánpótlást adjanak felnőtt csapatunknak és a válogatott csapatoknak is évrőlévre. És meg kell oldani mindenfelé azt is, hogy a fiatalok legalább háromszor edzhessenek hetenként, s edzéseiken kellő időt fordíthassanak az egyéni képzésre is. Számunkra ez sokkal fontosabb, mint a felnőttek csapataiban. Talán úgy is mondhatnánk: ha a fiataloknál ezt sikerül megvalósítanunk, kevesebb időt kell majd fordítani erre az idősebbeknél!...

És meg kell oldani végre az országos ifjúsági bajnokság kérdését is. Nem tudnak kellően fejlődni azok az NB I-es és NB I B-s fiatalok, akik a megyei bajnokságban játszanak, mert évente csak egy-két erősebb ellenféllel akadnak össze!

Kétségtelen, hogy az utazás költségesebbé teszi ezt a bajnoki rendszert, de gondoljunk csak arra, hogy körülöttünk valamennyi baráti országban megvalósították már az ifjúsági élvonal országos bajnokságát, mert belátták, hogy az utánpótlás fejlődése megéri ezt a nem túlnagy anyagi áldozatot. Egyébként talán rá kellene bízni ezt az érdekelt NB-s egyesületekre: ha ők vállalják az anyagi áldozatot, meg kellene nekik engedni, hogy résztvegyenek az országos bajnokságban.

Nagyon hasznos, hogy évről-évre megrendezik a megyei ifjúsági válogatottak tornáját, hatalmas seregszemléje ez országunk 16—18 éves labdarúgóinak. De gondolni kellene a 19—23 évesekre is. Ezeket is meg kellene nézni, ezek közül is ki kellene válogatni a legjobbakat, mert mindig akadnak olyan fiatalok, akik ifjúsági korukban nem tűnnek ki, de azután rohamosan fejlődnek. Számukra könnyen, kevés költséggel megrendezhető tornára gondolunk: az NB I B és a három NB II-s utánpótlás-válogatottjának tornájára.

Befejezésül még csak annyit, hogy csehszlovák kollégáinkkal legutóbb folytatott tapasztalatcsere során megtudtuk: északi barátaink egészen 23 éves korig, tehát az utánpótlás-kor felső határáig minden eszközzel segítik a „tehetségesek felfelé áramlását", mert ez szolgálja a fejlődést. A felnőttek szintjén viszont szigorúbbak: legalább három évet kell egy-egy játékosnak valamely klubnál eltölteni, ahhoz, hogy átigazolható legyen.

Íme, ezeknek a kérdéseknek az ajánlott, vagy más — még helyesebb megoldásai adhatnak választ a felvetett kérdésre: És most hogyan tovább? Persze, valamennyi megoldás olyan, amiben valamennyi érdekeltnek össze kell fognia — országos, megyei és városi, járási szervnek. Úttörő Szövetségnek és iskoláknak, labdarúgó-szövetségeknek és kluboknak egyaránt, hogy sikeres lehessen a kivitelezés, s hogy előbbre léphessünk. A labdarúgó utánpótlás sem születik, hanem lesz, következetes, rendszeres szervező-oktató-nevelő munkával.

Pálfai János
országos szakfelügyelő.

Egy deka többlet = 100 forint

Az Újpesti Dózsa, ahogy valamikor Salamon Béla mondta: „kedves csapat". Szurkolótábora nem tartozik a legnagyobbak közé — bár éppen a közelmúltban jelentősen emelkedett a nézőszám a Megyeri úton — viszont talán soha senki nem hallotta, hogy elkeseredetten szidták volna Göröcséket. A közönség „bohém", „könnyed" jelzővel ruházta fel őket az évek során, s — ezt megbocsájtották nekik. Amikor elvesztették már-már megnyertnek látszott bajnokságot, a klubon belül nem csináltak belőle tragédiát, a kívülállók pedig megtalálták a dícsérhetőt: „viszont a mi csapatunk játszotta a legszebb mérkőzéseket!"...

A közvéleményt nehéz átformálni, pedig az Eötvös utcában immár második éve másfajta mércével tervezi az utat és ellenőrzi a fejlődést Baróti Lajos. Neki is van érzéke a humorhoz, de ha a munkára terelődik a szó, a hangja pattogósabbá válik, s precízen fogalmazott tételeket sorol. Például így:

— Az volt a tervem, az idény elején, hogy

1. Kilencven percig azonos szinten játszani tudó együttesé fejlesszem a Dózsát.

2. Tovább építsem a csapat már kialakult szerkezetét.

3. Hadat üzenek annak a már-már tételként elfogadott hiedelemnek, hogy mi csak odahaza, a saját pályánkon számítunk élcsapatnak.

Mindig érdekes játék egymás mellé tenni az edzésnapló első és utolsó oldalát: mi valósult meg a tervekből és milyen adósságokat kell átvinni — az új napló elejére.

— Nem tudtam valamennyi elképzelésemet megvalósítani — mondja Baróti. — *Hozzátehetem: természetesen nem. Hiszen mi, élvonalbeli edzők, minden idényt azzal zárunk, hogy a legközelebbi terv készítésekor óvatosabbnak kell lennünk. Aztán elfelejtjük az egészet... A Dózsa jelenleg megítélésem szerint olyan... hatvan perces csapat. Sokkal keményebb erőnléti edzéseket akartam végeztetni, de a dél-amerikai út és az idény közben bekövetkezett sok sérülés megijesztett. Régi „motoros" vagyok, de kételyek támadtak bennem, különösen Bene sérülése után. Ezt a fiút elpusztíthatatlannak ítéltem, s hogy mégis csúnyán meghúzódott, arra gondoltam, hogy talán túlfeszítettem a húrt, fáradtak. Ma már tudom, hogy állhatatosabbnak kellett volna lennem, mert például a sorozatmérkőzéseknél szembetűnő volt az erőnlét hiánya. És persze, a tavaszi idény hozott még jónéhány másfajta tapasztalatot is. Megtanultam például, hogy egy élcsapatnál sohasem szabad az egyébként nagyon rendes, szeretetreméltó, de tudásban természetszerűleg megkopott idősebb játékosokhoz viszonyulni. Nem Pataki, Csordás, Kuharszky, hanem Juhász, Tóth Andris és Nagy Laci jelenti a jövőt. Bátorság kellett ahhoz, hogy annakidején beépítsem a csapatba Fazekast és Dunai III-at, nem szabad tehát a félúton megállni.*

— Ne haragudjon, de ide kívánkozik egy kérdés: és Szini?

— Az ilyen esetek komplikálják az edzői munkát. Szini egész kivételes ember, rá szükségünk volt. Ennek a fiúnak egyszerűen nincsenek magagyártotta problémái. Ha azt mondom neki, hogy játsszon balszélsőt, vagy legyen kapus, nem is gondol arra, hogy esetleg felsül, veszélyezteti a renoméját. Tipikus kisegítő ember, kitűnő edző lesz belőle. Továbbra is itt marad a tizennyolcas keretünkben és én biztos vagyok benne, hogy állandóan beugrásra készen áll majd.

Az Ú. Dózsa mérkőzéseiről írt bírálatokban sokszor olvashattuk, hogy megőrízték régi erényeiket, tehát színes, ötletes a játékuk, a kulcsembereik könnyedén improvizálnak, de mégis egyre határozottabban észre lehet venni a tudatosságot is a támadásvezetésükben. Hogy ezt nem mindig igazolta az eredmény, azt magyarázza a sok sérülés, ami miatt ismételten fel kellett forgatni az összeállítást. Az elért helyezéssel, a 22 ponttal természetesen elégedettek.

Az nem először fordul elő a Dózsa életében, hogy a tavaszi idény után jól állnak. Nincs valahol a tervben egy pont, amely a játékosok... bohémságával foglalkozik?

— Én csak jót tudok mondani a fiúkról — szögezi le nagyon határozottan az edző. — *Nem szentek, előfordult, hogy egy sérült játékos nem minden idejét odahaza, a díványon fekve töltötte, de az edzésekről senki nem késett és nem maradt el. Nagyon alapos orvosi méréseket, ellenőrzéseket végzünk, s eddig senki nem „bukott le." Sem a műszer előtt, sem a pályán.*

— Értékelné röviden a játékosainak teljesítményét?

— Solymosi, Göröcs, Dunai III, Noskó, Fazekas, és amikor játszott, Szini a csapat legjobbjának számított. Lelkesedésük, küzdenitudásuk példamutató volt. Szentmihályi is javult a tavalyi teljesítményéhez viszonyítva. Benét menti a sok kiesés és vele kapcsolatban egy újabb vallomással tartozom: akkor is a pályára küldtem, amikor tudtam, hogy nem képes sokra. Úgy éreztem, azoban hogy a jelenléte is idegesítően hat az ellenfél védelmére. Dunai II gólereje változatlanul nagy érték, de mérkőzés közben ő még könnyen elhagyja magát. Többet várok tőle! Nagy Laciról csak annyit kiérdemelte a helyét az első csapatban... Káposztának és Sóvárinak több edzésre, keményebb munkára van szüksége mint amilyet tavasszal végeztettem velük.

— Néhány szót az őszi tervekről...

— Lényegesen többet fogunk edzeni, nemcsak azért, mert én hiszem és vallom annak a mondásnak az igazságát, hogy „több munka = jobb eredmény", hanem azért is, mert sok a fiatal. Az ő képzésük, oktatásuk, nevelésük, csiszolgatásuk pedig rengeteg időt igényel. Háromheti pihenőt kaptak a játékosok, hogy a sérültek gyógyuljanak meg, ússzanak, napozzanak. Ez a nyári szünet sokkal többet ér, mint a téli. A napfény, az úszás, a meleg újjávarázsolja az embert. Azt azonban megmondtam nekik, hogy ügyeljenek a testsúlyukra, mert erre én különösen „háklis" vagyok. Ahány dekával többet mutat az első edzésen a mérleg, annyiszor 100 forintot fizetnek... Nem sok folyt be a kasszába.

Borbély Pál

A tavaszi idény legnagyobb arányú győzelme: Újpesti Dózsa—Szeged 11:0! Bene a kapust is kicselezve éri el az ötödik gólt. (MTI Foto, Pálfai Gábor felvétele)

Miért érdemel 5-öst a Bp. Honvéd?

Azt mondják, hogy a jó pedagógus fejlődésében vizsgálja az eseményeket, s annak szellemében osztályoz. Testnevelő tanár barátom mesélte, hogy fiatal tanítványának 5-ös osztályzatot adott, pedig tudás szintjével csak a 4-est érdemelte ki. Azért ítélte neki az 5-öst, mert a fiú évről évre ügyesebbnek, mozgékonyabbnak bizonyult, s ezt értékelnie kellett. Nos, ilyen valóban helyes elvek alapján a Bp. Honvéd tavaszi teljesítménye is 5-ösre értékelhető, annak ellenére, hogy a táblázat élén a Vasas áll. A kispestiek ugyanis a tavalyihoz viszonyítva sokat léptek előre — nemcsak a táblázaton, hanem szakmai vonatkozásban, csapatépítésben is.

ELŐZMÉNYEK

Az idén új edző került a Honvédhoz: Preiner Kálmán. Új csapatának hamar elkészítette hiteles képmását. Minden játékossal, minden vezetővel elbeszélgetett, majd amit hallott, összevetette saját tapasztalataival, amelyeket a lelátón szerzett. És megállapításait valahogy így összegezte:

1. A játékos keret összetételében szerteágazó. Fiatalok, idősebbek, rutintalanok és tapasztaltak, szakmailag nem azonos felkészültségűek. Több játékos nem bízik önmagában.

2. Az egyéni érdekeknek megfelelően, csoportok alakultak ki a játékosok között. Ez káros, s megnyilvánulásai kihatottak a pályán, s a játékosok magánéletére is.

3. Azonos tünet: a játékosok bizonytalanság érzete. Nem észlelték azt, hogy a Honvéd valamennyiükre számít, tervez velük. Néhányan nem érezték talajt a lábuk alatt. Féltek, hogy nincs helyük a csapatban, s attól tartottak: ha nem vernek gyökeret, jövőjük, megélhetésük sem biztosított.

ÉS CSELEKEDÉSEK

Az edző mondta:

— *Olyan hangulatot kellett teremteni, amely feloldja a fiúkban a feszültséget, az idegességet, megszünteti a gátló körülményeket. És ebben mindenki egyetértett. És a játékosok segítettek. Nagyobb lett a megértés, barátibb, bensőségesebb a kapcsolatuk. Minden programot megbeszéltünk, a játékosokat is belevontuk a vezetés nem könnyű munkájába. A Komora, Sipos, Ruzsinszki, Tóth K., Marosi összetételű játékosbizottság nagyszerűen segítette a közös törekvés sikerét. Az volt a jelszavunk: mindent ésszel, szívvel, közösségben az erő!*

Preiner tulajdonképpen a gyakorlati munkájával nyert csatát. Szakmai igényeit a helyzetnek megfelelően szabta meg, nem akart túlságosan sokat, de keveset sem markolni. Azt akarta, hogy legyen a csapatnak ereje, küzdőképessége, játékfegyelme, s az együttes a lehetőségekhez képest szerkezetileg erősödjön.

Erőnlét. Az alapozó időszak kezdetét már jó testi edzettségű állapotban várták a játékosok. A későbbi edzések kemények, sokrétűek, s ami nagyon fontos, változatosak voltak, tarkítva rengeteg célravezető játékos elemmel. Február elejéig hetenként 9—11 edzést tartottak. Januárban volt olyan három hét, amikor hetente többször is 90 perces megállás nélkül nonstop edzéseket is jó szívvel, vidáman végeztek. Ekkor naponta négy órát verejtékeztek a játékosok. Később nemcsak a formábahozó, hanem a formábantartó időszakban is hűek maradtak az elvekhez, hetenként kétszer bizony alaposan átnedvesedtek a mezek.

Küzdőképesség. A Honvéd remekül kezdett. Heteken át nem talált legyőzőre. Többek között azért sem, mert a játékosok harciszellemben, akaratban felülmúlták az ellenfelet. És később a nehezebb időszakban is a küzdőképesség segített. Amit a láb, az ész nem tudott megoldani, ott segített a szív, a lelkesedés.

Játékfegyelem. A Bp. Honvéd minden mérkőzésen szervezetten, céltudatosan játszott, úgy hogy a nézőtérről is látni lehetett: akarnak valamit, van tudatosság a játékukban. Preiner taktikai elképzeléseit, jobbára nagy akarattal, fegyelmezetten hajtották végre a játékosok, s egyre tisztábban látták milyen feladatokat ró rájuk a csapatrészekre, az egész együttesre az edzői elképzelés. Ezeket persze Preiner nemcsak játékosértekezleteken értette meg velük, hanem a padján is.

Csepel—Bp. Honvéd 1:1. Kelemen felszabadítja a Honvéd kapuját. (MTI Foto, Kovács Gyula felvétele)

A taktikai jellegű foglalkozások alkalmával, a tartalékcsapat elleni edzőmérkőzéseken, az ellenfél várható taktikájához alkalmazkodva gyakorolták játékmódjuk taktikai tégláit.

JÖTT KELEMEN és MAROSI, S TÓTH KÁLMÁN ÁTKERÜLT A BAL OLDALRA

Szerkezetileg. A csapat összetételében történt néhány érdekes változás. A régebbi új fiúk közül Zimonyi Komlóra, Németh és Láza Békéscsabára távozott. És jött egy olyan fiatal is, aki eddig minden mérkőzésen játszott, az ifjúsági válogatott Kelemen, aki a Szolnoki MTE-ben nevelkedett, s a Komlói Bányászban izmosodott olyan védőjátékossá, amely a legszebb reményekre jogosít.

Marosi, az egykori jobbszélső és jobbhátvéd, 4-es mezt öltött magára, s átkerült a másik oldalra, mert sokkal jobban rúg ballal, mint védőtársai. A gyors, mozgékony Tóth Kálmán is nagyjából ilyen indokok alapján került át balszélre. Szendrei, aki mindig középcsatárt szeretett volna játszani, a tavaszi idény második felében már igazi posztjára került. Kocsis pedig előretolt pozícióban a jobbszélső, jobbösszekötő helyén befejező szerepkört látott el.

Bicskei, Ruzsinszki és Vági gyökeret vert. Ugye furcsa, hogy a két fiatal neve mellett Vágiét is említjük. Vági idősebb mint két társa, s mindig Kispesten játszott, de istenigazából csak most érez bizalmat, mint egykor évekkel ezelőtt Lóránt edzőségének idején. Eddig minden mérkőzésen játszott, mégpedig úgy, hogy jobban kiérdemelhetné a szövetségi kapitány bizalmát, mint néhány jelenlegi olimpiai válogatott kerettag. Bicskei a múltban is sokat védett, de versengve Erdősivel és Lévaival. Ez év tavaszán bebizonyította, hogy tehetségesebb társainál. Ruzsinszki tavaly nagyon gyengén játszott, rossz volt nézni milyen kezdetleges megoldásokat választott, ha hozzá került a labda. Azt mondják, az idén azért lett sokkal magabiztosabb, határozottabb, mert jobban érezte a szakvezetés bizalmát. Lehet is ebben valami, hiszen Preiner úgy akarta a középhátvédet megnyugtatni, hogy még az előkészületi mérkőzéseken sem cserélte le egy percre sem. Egy tény, az idei Ruzsinszky sokkal jobb, mint a tavalyi volt.

70 SZÁZALÉKOS TELJESÍTMÉNY!

És az eredmény?

A Bp. Honvéd évekig szeszélyes szerepléséről volt ismert. Tavasszal a csapat sokkal egységesebb benyomást keltett, mint a múltban — az összeállítás alig-alig változott — s kifejezetten egyenletesen szerepelt, hiszen csupán kétszer kapott ki, s végül 5 ponttal többet szerzett, mint tavaly hasonló időszakban, s 70%-os teljesítménnyel a 3. helyen zárta az idényt.

Komora Imrét a csapatkapitányt faggattam, mivel magyarázza a Honvéd jó szereplését? Nem törekedett teljességre, de nagyon egyszerűen, mesterkéltség nélkül mondta el a véleményét:

— *Még nem játszunk igazán jól, alig megy jobban, mint tavaly. Ez a csapat valahogyan mégis más. Már nem veszekszünk, sőt biztatjuk, s jobban is szeretjük egymást. Aztán meg akarjuk valósítani a pályán azt, amit kérnek tőlünk. Szervezettebb is a játékunk, van szívünk küzdeni, s van erőnk is. És érezzük, hogy bíznak bennünk!...*

MI LESZ ŐSSZEL?

Vajon a Bp. Honvéd ősszel is képes lesz 70%-os szereplésre? Erre a kitűnő edzőtől, Preiner Kálmántól kértem feleletet.

— *Azt hiszem, igen. Most már nincsenek alapvető problémáink. A munka dandárján túl vagyunk, persze ez nem jelenti azt, hogy megszűntek a nehézségeink, csak másmilyenek, mint egy fél évvel ezelőtt voltak. A játékosok testi edzettségi állapotára építeni lehet, s ha küzdőképességük sem törik meg, nem lehet baj. Jobb a sorsolásunk is. Nyolcszor játszunk otthon! Szurkolótáborunk is megnövekedett, miként az igények is. Már bíznak bennünk, s ezt a bizalmat jó lenne meghálálni.*

Preiner mester a célkitűzésében nem szögezte le, hogy hányadik helyen akarnak végezni, de fogadni merném: nem adják alább a negyedikénél!... Ez pedig 5-ös!

Németh Gyula

LAKAT KÁROLY DR.:

Nem a negyedik hely fáj...

Hiába tartja a közmondás, hogy „Minden jó, ha a vége jó", Lakat Károly dr. már a puszta idézésére is tiltakozik. Mégpedig szenvedélyesen és hevesen, ahogyan csak — ő tud.

— *A Vasas elleni 90 perc legfeljebb csak tompította kudarcainkat, amelyeket igenis így kell nevezni. Mert ettől a csapattól nem ilyen játékot várnak, és ez a gárda nem is ilyen játékra képes. Nem az eredményességet vitatom. Nem a negyedik hely fáj. És a tavalyi 29 ponttal szemben nem is a 21 pont. Hanem a „teljesítmény".*

A harciassághoz tehát gúny is járul. S hogy ez elsősorban öngúny, az pillanatokon belül tapasztalható. Mert így foglalja össze a gyenge szereplés okait:

— *A legnagyobb hiba először is bennem volt. A játékosok az idén nem alapozhattak megfelelően és bár megfogadtam, hogy néhány dolgot menetközben bepótoltatok — elálltam ettől a szándéktól. Egyszerűen puha voltam és engedékeny. Ráadásul nemcsak szakmai kérdésekben, de más téren is. A játékosok magánéletével például szintén keveset törődtem. Ez pedig lazuláshoz vezetett a közösségi szellem területén, amit pedig annak idején — amikor ide kerültem — mindennél fontosabb kérdésként kezeltem.*

A második okot a játékosok hozzáállásában látja. Mint mondja:

— *Ha belőlem a keménység hiányzott a fiúkból, a csakazértis jelszó. Tavaly vesztésre álló meccseket nyertek meg, most meg ha vezettünk is úgy jöttek szünetben az öltözőbe, hogy — ahogy lesz, úgy lesz... A múlt évben biztatták, bátorították egymást, ha nem sikerült egy-egy megoldás. Most: nagyon sokszor a közöny, az érdektelenség jeleit láttam rajtuk. A harmadik ok kétségkívül objektív körülményekre vezethető vissza* — szögezi le enyhültebben. — *A sérülések! Ezekről nem tehet senki, még akkor sem, ha összefüggenek esetleg az alapozással. Ennek elmaradását ugyanis nem magyarázhatom saját puhaságommal, miként a játékosok kedvével sem. Hiszen a január 9-i, liverpooli mérkőzés miatt, valamint a válogatott csapat dél-amerikai, csapatunk mexikói portyája, s egyéb körülmények következtében nem jött létre. Szembe kell tehát nézni a rideg ténnyel: csapatunkból csupán Karába volt az egyetlen, aki egyszer sem bajlódott sérüléssel, szemben például Alberttel, Szűccsel, Géczivel, Páncsiccsal, vagy Szőkével, akik hetekre, vagy egyenesen hónapokra harcképtelenek voltak.*

Lakat nem említette, pedig való tény, hogy éppen a sérülések miatt az idén tavasszal egyszer sem játszott együtt a múlt évi bajnokcsapat! (Eltekintve persze Mátraitól). De még az sem fordult elő, hogy kétszer egymás után ugyanazok játszhattak volna. És egy másik dolog: az idén a szerencse valahogy elhagyta a Ferencvárost, s például három Népstadionbeli mérkőzésen (SBTC, Győr, Egyetértés) döntetlenül mérkőzött. Ha ezeket megnyerik 24 pontjuk van! Ezzel pedig tavaszi elsők lehettek volna.

— *Ez a tény is igaz* — hagyja helyben az edző — „az érem másik oldalát" sőt keserűen kiegészíti — *legyőztük tavasszal a Vasast, megvertük a Bolognát, a Liverpoolt, a Bilbaót, a Zaragozát, az U. Dózsával döntetlenül játszottunk, állta a sarat a gárda Itáliában is, s kikapott a — Dunaújvárostól. És pontot vesztett azokkal szemben, akik a táblázaton a 6. helytől lefelé vannak. De hát a labdarúgás ilyen. Ez a szép benne. Igaz — ez a bántó is.*

Hát azért ennyivel nem lehet elintézni a furcsa ellentmondást. Hiszen ilyen fordulat kevésszer volt még az FTC történetében, sőt talán más klubnál is ritkán fordult elő. Arról van ugyanis szó, hogy a tavalyi gyenge nemzetközi mérleg után a játékosok e téren kijavították szinte mindent, elrontották viszont a bajnoki mérleget.

— *Ez történt* — vágja rá Lakat —, *a bökkenő azonban ott van, hogy nincs itt semmiféle ellentmondás. Egyszerűen az az igazság, hogy a fiúkban nem volt több erő a két-frontos helytálláshoz. Erejüket kizárólag a nemzetközi meccsekbe vetették, presztízs okokból a Vasas és a Dózsa elleni találkozókba, a „kis" meccseken viszont pihentették izmaikat...*

A mester és a közönség bosszúságára.

— *A közönséget hagyjuk!* — kapja fel fejét a megjegyzésre. — *Nekem külön véleményem van arról, hogy miért esett vissza a nézőszám, kiváltkép az FTC mérkőzésein. Nem a gyengébb szereplés miatt! Ezt bizonyítani is tudom. Például azzal, hogy a Szombathely ellen — egy nagyszerű sorozat végén — csak lézengtek a lelátón az emberek. Pedig előzőleg helytálltunk a Bologna ellen itthon, illetve idegenben, és az év legjobb játékát nyújtottuk az Újpesttel szemben. De — ebbe a kérdésbe hadd ne bocsájtkozzam mélyebben... Ősszel megpróbálunk nemcsak eredményesebben szerepelni, de szebben és jobban is játszani. Ehhez azonban az kell, hogy többet kapjak főleg azoktól, akik tavasszal nagy csalódást okoztak. Első helyen Albertra gondolok... Aki valamennyi játékos közül a legjobban esett vissza 1967 óta. A második helyen Rákosi áll. Elsősorban azért, mert amíg a múlt évben motorja volt a csapatnak, az idén csupán árnyéka — önmagának. De Szűcs sem játszott egyenletesen. Szőkét, mint ismeretes betegsége gátolta a jobb játékban, ősszel szeretném intenzívebbé tenni. Hiszen tavaly 15 gólt rúgott ez a roppant tehetséges fiú és számtalan ragyogó beadását hasznosították a belsők. A szezon előtt különben most is lesz egy olyan értekezlet, mint tavaly volt, amikor a kérdések egész sorát tisztáztuk egymás között. Viharos és kemény értekezlet volt az, utána azonban tisztulás következett.*

És az értekezletet akkor fényes sikerek követték...

Nagymarosi László

Ferencváros—Vasas 1:0. Mészöly vetődve fejeli ki a labdát a zöld-fehér csatárok elől

Egyenértékű játékosok széles bázisára kell

Megalapítása óta harmadszor került sor a nemzeti válogatottak Európa-Kupájának döntő mérkőzéseire, sőt a harmadik kiírásra ki is szélesedett, a kupából Európa-bajnokság lett.

Az első, Franciaországban 1960-ban még csak jelezte, hogy a torna nagy népszerűségre tehet szert, ha mindegyik ország, amely számít Európában bekapcsolódik majd a küzdelembe. A második, amelyet Spanyolországban bonyolítottak le 1964-ben, már a közeli teljes siker reményét csillogtatta meg. És néhány héttel ezelőtt *Firenzében, Nápolyban és Rómában már az egeket ostromolta a kupaláz,* jelezvén, hogy az aránylag fiatal torna csatát nyert: most már úgy szerepel a nemzetközi labdarúgás műsorában, mint a VB mellett a legrangosabb esemény.

A VÁLOGATOTT CSAPAT MINDENEKELŐTT

A válogatott csapatok találkozói az elmúlt évtizedek során nagyon megszaporodtak, hiszen mindegyik ország nagy gondot fordított nemzetközi kapcsolatainak kiszélesítésére. Ez természetes folyamattá vált, hiszen a fejlődésnek egyik fontos tényezője: mennél jobban, mennél alaposabban megismerni a világ labdarúgását.

A nemzetközi program tervezésében azonban egyre nagyobb súllyal jelentkeztek azok a követelmények, amelyeket azoknak a tornáknak a kötelezettségei jelentettek, amelyeken való eredményes részvétel szinte kötelezővé vált. Mert *elsősorban a válogatott csapat eredményei fémjelzik egy ország labdarúgásának értékét.* Így azután a hagyományos barátságos jellegű mérkőzésekre mind-inkább kevesebb terminus jut, hiszen egymásután kell lebonyolítani a világbajnokság, az EB, valamint az olimpia döntőjét kialakító találkozások sorozatát.

A VB és az olimpia tizenhatos, valamint az EB négyes döntőjébe bekerülni ma már nem kis rangot jelent. Ezért nemcsak muszáj, hanem érdemes is dolgozni, felkészülni. Azok az országok, amelyek nem foglalkoznak kellő színvonalon a válogatott csapatuk játékának javításával, nem játszhatnak szerepet a legjobbak között. Ez a felismerés egyre általánosabbá válik világszerte, egyre több országban — mondhatnánk: az élcsoporthoz tartozó, vagy ahhoz közelállók döntő többségében — a válogatott együttesek érdekeinek előtérbe helyezésével találkozhatunk. Ez a helyzet most már 1962 óta Angliában és Olaszországban is, abban a két országban, amely a labdarúgásban régóta vezető szerepet töltött ugyan be, de a profi futball természetéből kifolyólag; a válogatott érdeke nem tudott a klubérdek fölé emelkedni.

Ezek az évek világosan jelzik, hogy most már a profivilágban is szemlélet átalakulás történt: első a nemzeti válogatott! Nem kis részben ennek a változásnak tudható be, hogy Anglia learatta a VB dicsőséget, hogy Olaszország, 30 év alatt éppen a mostani EB döntőben ért el átütő sikert!

A mi számunkra fontos tanulság, hogy megtorpanás nélkül kell tovább menni azon az úton, amelyen kialakulhat az új ütőképesebb válogatott együttes. És semmiféle szirénhangok sem szabad, hogy tévútra vezessenek bennünket! Emelni a klubokban folyó szakmai munka színvonalát, hogy jobban felkészült labdarúgók közül válogathassák ki a válogatott csapatba leginkább megfelelőket. És továbbra is — még fokozottabb mértékben — biztosítani kell, hogy a legjobbakból gondosan megalapozott tervek alapján kemény és komoly közös edzésmunkával alakulhasson ki a magyar válogatott játéka!

SZÉLESEBB BÁZIS

Az olaszországi négyes döntő másik komoly tanulsága az volt, hogy a válogatott csapatot igen széles bázisra kell felépíteni. Van abban valami igazság még ma is, hogy a „győztes csapaton ne változtass!" De ez csak addig igazság, amíg a következő mérkőzés körülményei nem változnak meg. Sorozatmérkőzések esetében már alaposan számolni kell a csapat tagjainak teherbíró képességével. Akadhatnak a csapatban olyan labdarúgók, akik fizikai és erőnléti állapotuk miatt nem alkalmasak egyenletes teljesítményre, ha a meccsek gyors egymásutánban követik egymást.

Az EB négyesének résztvevői közül egyedül az angol válogatott volt felkészülve a maximális terhelésre, az olasz, a jugoszláv és főleg a szovjet legénység jóval elmaradt tőle. Mégis az olaszok kerültek ki győztesen a négyes torna fizikailag is magas igénybevételt jelentő küzdelmeiből! Ez csupán azért történhetett meg, mert az olasz válogatott most már sokkal szélesebb bázisra épült. *Az olaszoknak nem csak 11, hanem 24 olyan válogatott labdarúgója állt rendelkezésre, hogy a mérkőzéseken elfáradt játékosokat csaknem teljesen egyenértékű labdarúgóval tudtak helyettesíteni!*

Abból a csapatból, amely a Szovjetunióval szemben 120 percnyi játék után csak sorsolással jutott a döntőbe (Zoff — Burgnich, Fachetti, Ferrini, Bercellino, Castano, Domenghini, Juliano, Mazzola, Rivera, Prati) mindössze négyen, Zoff, Burgnich, Facchetti és Domenghini játszottak mindhárom mérkőzésen. A második meccsre beszállt Lodetti és Anastazi, a harmadikon pedig az új fiúk közül Guarneri, Rosato, Salvadore, De Sisti és Riva is szerepet kapott. Az olasz válogatott tehát, amely élvezte a hazai környezet minden előnyét, nem 11, hanem 18 játékossal vívta ki az elsőséget.

Az a válogatott csapat tehát, amely az egyenértékű játékosok széles bázisára épülhet, akkor sem jön zavarba, ha akár erőnléti zavarok, akár sérülések, akár taktikai okok miatt változtatásokra készül a sorozatmérkőzések sűrű egymásutánjában. Sem a jugoszláv, sem pedig a szovjet válogatott nem versenyezhetett e tekintetben az olaszokkal.

Úgy érezzük, az olaszok módszerének alkalmazására nekünk is ajánlatos felfigyelni. Az utánpótlás válogatottunkkal való foglalkozásban ennek a nyomai máris megvannak, de még nagyobb erővel kell ráállni erre a vonalra.

AKIK A MEGLEPETÉST OKOZTÁK

Amikor kialakult a döntő mezőnye, az volt az általános vélemény, hogy annak a csapatnak lesz nyitva az útja a döntőbe, amelyik a jugoszlávokat kapja ellenfelül. Az olasz, az angol és a szovjet válogatott vezetői akkor lettek volna a legboldogabbak, ha a jugoszlávokkal hozza össze őket

A 3. helyért: Anglia—Szovjetunió 2:0. Hurst a 64. percben a vetődő Psenyicsnyikov mellett megszerzi a 2. gólt. (MTI Külföldi Képszolg., ASL felv.)

építeni a válogatott labdarúgó csapatot

a sors. Alf Remsey, amikor csapata Itáliába utazta közben vereséget szenvedett az NSZK-tól, azzal vigasztalta magát, hogy a fiaskót hamar kiheverik odahaza a szurkolók, mert Jugoszlávia ellen majd újra bizonyítanak. Ismeretes, hogy Jugoszlávia fiatal válogatott együttese — a benne rejlő képességeket csak saját szakembereik ismerték igazán — erre a tornára már többé kevésbé beérett, és különösen a második félidőbeli játékával biztosan verte ki a nagy esélyes világbajnokot.

A tornának két igazán pompás mérkőzése volt. Az Olaszország—Szovjetunió és az Olaszország—Jugoszlávia első találkozó. Mindkettőnek volt egy közös jellegzetessége: 120 perc sem volt elegendő a győzelemre, s mindkét meccsen az olaszok ellenfele állt jóval közelebb a győzelemhez, a szerencse mindkét alkalommal a házigazdák mellé szegődött.

A legnagyobb beszédtéma a jugoszlávok játéka volt a szakemberek és a szurkolók körében egyaránt. Déli barátaink kifinomult technikájukkal, ördöngös cseleikkel, halálpontos adogatásaikkal lepték meg ellenfeleiket és a közönséget egyaránt. Olyan mestereinek bizonyultak a labda birtokban tartásának hogy szabályosan szinte le sem lehetett szerelni őket. Hamarosan kiderült azonban, hogy lövőkészségben, a gólhelyzeteik kihasználásában és a támadásvezetésben javulniuk kell. A sok oldalra passzolás nehezíti a támadás előrehaladását és nem mesterei még a ritmusváltásnak sem, amit mind az olaszok, mind pedig az angolok jobban értenek.

KIEMELKEDŐ EGYÉNI TELJESÍTMÉNYEK

Mivel ez a torna olyan időszakban került megrendezésre, amikor az olasz és az angol bajnokság végetért, Jugoszláviában pedig vége felé közeledett, a játékosok többsége már talán kissé fásult is volt, s alatta maradt legjobb formájának. Mégis akadt néhány egészen kimagasló teljesítmény.

„Zoff a legjobb olasz kapus" — ezt évek óta harsogják Nápolyban, de Olaszország csak ezekben a forró hangulatú júniusi napokban döbbent rá, hogy a nápolyiaknak valóban igazuk van. Mi ezt azzal toldjuk meg, hogy Zoff, akinek számtalan bravúrja elsőrendű hozzájárulás volt az olasz sikerhez, ma nemcsak hazájának, hanem az egész világnak is ez egyik legjobb kapuvédője. Magasan szálló lövéssel, beíveléssel egyszerűen kár kísérletezni, de bravúrokra képes a füvön suhanó, vagy félmagasan szálló labdákkal szemben is. *Zoff feltűnése és felfedezése nagy nyeresége a világ labdarúgásának.*

Sesztyernev, ez az immár lehiggadt, rutinos szőke óriás olyan pompásan söpröget saját portája előtt, hogy az esetek többségében nyoma sem maradt a veszélynek... A legfeltűnőbb technikájának csiszoltsága: ebben lépett előre néhány esztendő leforgása alatt legtöbbet. *A szovjet csapat kapitánya már jóval túllépte mestersége korlátait: már nemcsak söpröget, hanem pontosan adogat is!*

Bobby Charlton képességeiről, tudásáról, lelkességéről, munkabírásáról régen legendák keringenek a labdarúgók világában. Hogy azonban az erkölcsi-akarati tulajdonságok mily mértékben befolyásolják a játékát, arra a Szovjetunió elleni mérkőzés adott példát. A szovjet válogatott csaknem 20 percen át úgy játszott a világbajnok Angliával, mint apa a fiával. Ha a szovjet csatárok csak egy kicsivel pontosabban és erőteljesebben lőnek egymást követő helyzeteikben, ezekben a percekben akár 3 gólos vezetésre is szert tehettek volna. És amikor a legkritikusabbá vált a helyzet, B. Charlton a nyakába vette a pályát, rendet teremtett a hátsó alakzatokban, megszervezte a támadójátékot: irányított, gólt szerzett, megváltoztatta a játék képét, mert hihetetlen akaraterejével nemcsak önmaga támadt fel, hanem magával ragadta társait is!

Az előretolt csatárok közül a belgrádi Crvena Zvezda balszélsője, *Dzsajics* tette a legmélyebb benyomást a publikumra. Igazi mai szélső: kemény, erőszakos, de technikailag olyan képzett, hogy csak hozzáér a labdához, az úgy engedelmeskedik neki, mintha valami láthatatlan vezérlő központ irányítaná. Nincs megállás, nincs elveszett labda, s ha verekedni kell a védővel, verekszik is — a szabályok adta kereteken belül —, szívvel-lélekkel szolgálja a csapat érdekeit. Bár mindent tud, amit a labdával tudni lehet, öncélú káprázatokkal nem hajlandó áldozatokat hozni a szépség oltárára a csapat érdekével szemben.

Domenghinit, az egyetlen olasz csatárt, aki végigjátszotta mind a 330 percet, kár volna úgy kezelni mint a csapat jobbszélsőjét. Ő az olasz válogatott mindenese volt, s hogy bombái nyomán kevésszer szakadt a háló, annak nem annyira az irányérzék, mint inkább a kapusok jó teljesítménye volt az oka. Egyébként Domenghini volt az, aki bizonyította, hogy a római stadion kapuját a legjobb minőségű fából készítették. Fa legyen, ugyanis a talpán, amely nyílt törés nélkül megússza azt a lövést, amely Domenghini jóvoltából bombaként csattant a 117. percben Psenyicsnyikov kapujának baloldali lécén...

AZ EB VÁLOGATOTT CSAPATA

Immár szokásossá vált, hogy amikor véget ér a nagy labdarúgó torna, az újságírók szavazatai alapján összeállítják a válogatott csapatot. Mi most nem vártuk meg a szavazást, siettünk haza. Ezért mégis megpróbáljuk maszek alapon összeállítani az EB válogatott csapatát. (A 4—3—3 alakzatot választottuk, mert az alapfelállás ehhez a rendhez igazodott az esetek többségében.)

Zoff (o)
Burgnich (o), Sesztyernyev (sz), Holcer (j), Facchetti (o)
Jevrjuzsihin (sz), B. Charlton (a), Moore (a)
Domenghini (o), Anastazi (o), Dzsajics (j)

A legjobb játékvezetői teljesítmény: Tschencher, a többiekről talán majd egy más alkalommal.

T E

A megismételt döntőn (Olaszország—Jugoszlávia 2:0) Riva gólt ér el, de a játékvezető nem adja meg, mert Pantelicset védés közben lökték. (MTI Külföldi Képszolg., Publifoto felv.)

SAJTÓHANGOK AZ EB-ről

KÜLFÖLDI VÉLEMÉNYEK

A labdarúgó Európa-bajnokság döntő mérkőzéseinek visszhangja a nyugati sajtóban általában fedi a szocialista országok kritikusainak megállapításait. Egyes nyugati országok szakemberei azonban a bírálatok terén messzebb mentek és így érdemes ezekkel a megnyilatkozásokkal kissé részletesebben foglalkozni.

A svájci Neue Zürcher Zeitungban a lap munkatársa többek között azt írja, kár volt ilyen nagy tétért menő mérkőzések időpontját a bajnoki szezonok utánra kitűzni. Szerinte — amint azt a találkozók bebizonyították — fáradtság mutatkozott elsősorban az angol, szovjet és részben az olasz játékosokon, sőt a megismételt döntőn a jugoszlávokon is. Ezért javasolják más nyugati országbeli tudósítók is, hogy az UEFA ebből a szempontból revideálja eddigi álláspontját.

A svájci lap szerint ugyancsak hiba volt a döntetlen és hosszabbítás utáni sorsolás is az olasz—szovjet találkozón, mert igazságosabb lett volna, ha nem a sorsolás dönt, hanem a vendégcsapat megy tovább. Annak ugyanis az idegen pálya, környezet és a közönség által befolyásolt bírók nem kis hendikepjét kellett viselnie.

Ilyenek olvashatók még a zürichi lap tudósításában: *„A jugoszlávok számára ilyen idegen pálya óriási hátrányt jelentett. A sportszerűtlen magatartást tanúsító római közönség nem ellenfélként, hanem ellenségként kezelte őket".*

„Nagy jövő vár a fiatal jugoszláv csapatra. Már a legközelebbi világbajnokság élmezőnyéhez fog tartozni, ha együtt marad. Most is sportbeli fiaskótól mentette meg ezt az Európa-bajnoki döntő tornát".

Honfitársáról, Dienst-ről, aki az első számú döntőt vezette, így ír nevezett svájci lap: *„Dienst a küzdelem után bejelentette, hogy visszavonul az aktív bíráskodástól. Búcsúfellépése nem sikerült; végig az olaszok „védőügyvédjének" szerepében tetszelgett. A jugoszlávokat rossz fiúként kezelte. Gesztusai hatásvadászatra vallottak."*

Éles bírálatok hangzottak el a többi nyugati sajtóban is a római közönségről. A lapok többek között azt írják, hogy a nápolyi nézők nem tudták győzelemre hajtani az „azzurrikat" a szovjet csapat ellen. A rómaiak nyilván be akarták bizonyítani, hogy ők ezt jobban értik és ennek érdekében mindent el is követtek. Súlyosan megsértették a sportbeli vendéglátás íratlan szabályait; terrorizálták az ellenfelet és a bírót is. Ezen az EB-döntőn sportszerűségből tehát alaposan megbuktak a római szurkolók.

Végül felvetődik a kérdés: hány gólt jelent tulajdonképpen a saját pálya előnye? és helyes-e ilyen fontos döntő meccseket nem semleges pályán, vagy oda-vissza erőpróbák nélkül megrendezni? A nyugati szakemberek szerint feltétlenül helytelen a jelenlegi gyakorlat, hiszen jogosulatlan előnyhöz jutattja az odahaza játszó csapatot.

„Már pedig, hogy a saját pálya nem is egy- vagy kétgólos, hanem néha sokkal nagyobb előnyt jelent a házigazda számára, arra álljon itt néhány közelmúltbeli szemléltető példa:

Svájc—Olaszország, Svájcban 2 : 2, a visszavágón 0 : 4,

Svájc—Ciprus, Svájcban 6 : 0, a visszavágón 1 : 2,

Svájc—Románia, Svájcban 7 : 1, a visszavágón 1 : 3,

Jugoszlávia—Franciaország, francia pályán 1 : 1, a visszavágón 5 : 1.

NSZK—Albánia, német talajon 6 : 0, a visszavágón 0 : 0 és így tovább.

Ezek után azt hisszük nem kell tovább bizonyítani az ez idő szerinti gyakorlat helytelen voltát" — írja egy francia szakértő.

AZELŐTT JOBBAN FUTBALLOZTAK?

Ez a kérdés ma is élénk vita tárgyát képezi az egész labdarúgó-világban. Sokan azt a véleményt képviselik, hogy a mai futball legalább olyan jó, ha nem jobb, mint a régi volt. De nem kevés azoknak a szakembereknek száma sem, akik úgy vélik, hogy azelőtt általában jobban futballoztak, mint ma.

Most a nyugatnémet válogatott örökös kapitánya és minden idők egyik legjobb csatára, Fritz Walter fejti ki ez irányú nézetét a nürnbergi Sport Magazinban. Elmélkedéséből kiragadjuk a következő részleteket:

„Ha felteszik nekem a fenti kérdést, hajlandó volnék habozás nélkül igennel válaszolni. Ha azonban jobban meggondolom a dolgot, akkor annak a nézetemnek kell kifejezést adnom, hogy nem játszottunk jobban azelőtt, hanem szebben. Ha visszagondolok aktív játékos koromra, megállapíthatom, hogy mindig igyekeztünk társaimmal együtt tudásunk legjavát nyújtani és a labdarúgás játékbeli részében magunkat tökéletesíteni. Sikereinket elsősorban technikai fölényünkkel vívtuk ki, de már legjobb időnkben is tapasztalhattuk, hogy ellenfeleink ezt a technikai fölényünket jól átgondolt taktikai tervekkel és fizikai-atlétikai képességeik feljavításával és latbavetésével próbálták semlegesíteni.

Nem volt ez másként a Real Madrid esetében sem. A Bajnokcsapatok Európa Kupája kezdőéveiben a spanyol bajnok szinte lelépte ellenfeleit és ezt döntő mértékben fölényes labdaművészetének köszönhette. Már néhány év múlva azonban nehezebben születtek meg ezek a győzelmek. A Real ellenfelei olyan taktikát dolgoztak ki, amely megfelelő kondícióval párosulva, nem engedte olyan könnyen érvényesíteni a madridiak labdaművészetét. Így fejlődött ki a labdarúgásban a második világháború utáni években, mégpedig viszonylag hamar, az a stílus, amely gyorsaságból, erőből és perfekt technikából tevődött össze.

A mi időnkben főleg támadó-játékunk részesült elsősorban elismerésben. A közönség megkapta azt, amit kívánt, gólokat akart látni és gólokhoz vezető szép akciókat. Ma az edzőnek és a csapatoknak csaknem éppen olyan fontos, hogy megakadályozzák ellenfelük góljait —, így születtek meg a különböző védekező módszerek. Hogy azonban a támadásról se feledkezzenek meg, olyan játékmód fejlődött ki, amely szükségessé teszi, hogy a védő- és középpályás játékosok is bekapcsolódjanak a támadó akciókba és igyekezzenek a csatáraik eredményességét emelni.

A korszerű játékmódszer elengedhetetlenül szükségessé teszi, hogy a szereplőknél az atlétikai feltételek minél magasabb fokon szintén adva legyenek. Első klaszszisúnak ma már csak olyan csapat nevezhető, amelynél technika, taktika és kondíció összhangban állnak. Éppen ennek az összhangnak alapján alakult ki az a véleményem, hogy a mai futball nem rosszabb, mint a régi volt.

A mai gyorsabb iram és keményebb emberfogás mellett természetesen gyakrabban fordulnak elő labdakezelési hibák (pl. pontatlan leadások), mint azelőtt. Ezt én nem vezetem vissza játékbeli fogyatékosságokra, hanem annak tudom be elsősorban, hogy a nagyobb gyorsaság az, amely a pontos passzokat megnehezíti.

A korszerű játék fejlődési iránya emlékeztet az angol válogatott sorsára is, amely együttes saját otthonában évtizedeken keresztül verhetetlennek látszott. És csak amikor a felejthetetlen magyar tizenegy 6:3-ra győzte le Londonban az angol nemzeti legénységet, és ezt a győzelmét Budapesten még nagyobb, 7:1-es diadallal tetézte, ébredtek fel hirtelen az angol szakemberek. Nem is haboztak soká, hanem legközelebbi láncszemként a technika fejlesztését tűzték ki célul. Az erőt és a kondíciót megtartották, de ezt most már fordulatokban gazdagabb játékkal és villámgyors rögtönzéssel kötötték össze. Évekig tartó stagnáció után így kerültek ismét az élvonalba.

Összefoglalva mondhatom, hogy jó játékot és jó sportot csak akkor láthat a közönség, ha a szereplők örömmel, a futball iránti szeretettől és lelkesedéstől áthatottan játszanak. Ha játékmodoruk fair és sportszerű, ha el tudnak viselni korrekt módon vereséget is."

Gól vagy nem gól

Májusi számunk egyik cikkében érdekes szabályesetekről írtunk. Az Almási János által elmondottak egy részét a cikk írója — sajnos — helytelenül fogalmazta meg. A támadó csapat két csatára a valóságban a szabadrúgásnál közelebb állt a kapuvonalhoz, mint a sorfal többi tagja, így az elugrás pillanatában már lesen voltak. A játékvezető tehát semmiképpen nem ítélhetett gólt. Olvasóinktól elnézést kérünk a hibáért.

Aki az első bajnoki gólt rúgta

Emlékezés Minder Frigyesre

Rövid hír jelent meg, hogy 87 éves korában elhunyt Minder Frigyes, a magyar labdarúgás egyik úttörője. Gazdag és érdekes volt a sportpályafutása, emlékezetes volt a tevékenysége Minder Frigyesnek, akit a nyolcadik ikszen túl is éppen úgy Fricinek becéztek, mint induláskor, a magyar labdarúgás őskorában.

A labdarúgást Magyarországon meghonosító Budapesti Torna Club tagja volt és 1901-ben, amikor az első bajnokságot kiírták és azt a BTC 8 mérkőzésből 8 győzelemmel, 37 : 5 gólaránnyal, 16 ponttal nyerte meg, a piros-fehérek diadalában neki is jelentős része volt. A nagy gárdában: Ordódy, Buda, Skrabák, Manno Miltiades, Hajós Alfréd, Ray Ferenc, Stobbe, s a ma is élő Klebersberg Géza között kergette a labdát Minder Frici a balösszekötő vagy a balszélső helyén és nevéhez fűződik az első magyar bajnoki gól.

Jó játékos volt, eljutott a válogatottságig is. Igaz, csak egyszer volt válogatott, de ez a mérkőzés emlékezetes maradt a labdarúgás krónikájában: ekkor aratta a magyar válogatott első győzelmét. Sorrendben ez a második válogatott mérkőzés volt, az elsőn az osztrákoktól 5 : 0 arányú vereséget szenvedtünk, 1903 április 5-én került sor a második válogatott meccsre, Csehország volt az ellenfél, s a magyar csapat 2 : 1 arányban kiharcolta első győzelmét. A két gólon a balszárny: Borbás és Minder osztozott.

A válogatott labdarúgóból később szövetségi kapitány lett, s Minder ebben is rekordot ért el: háromszor viselte ezt a hálátlan tisztséget, nem beszélve arról, hogy többször mint válogató bizottsági tag is tevékenykedett. És mindegyik kapitánysághoz érdekes emlékek fűződnek.

Első kapitánysága idején aratta a magyar csapat 4 : 3 arányban első győzelmét Bécsben, az osztrák tanítómesterek felett. Minder bátran válogatott: egyszer például az MTK második csapatából állított be egy tizenhatéves vékony dongájú játékost a legjobbak közé. Ez volt Kertész II, a későbbi negyvenhétszeres válogatott, aki mint csatár s később mint fedezet talán a leglelkesebb magyar játékosnak bizonyult. Minder vezette 1911-ben a magyar labdarúgóválogatott első túráját, amikor a „keménykalaposok" — a túra valamennyi résztvevője az akkor divatos keménykalapban utazott — Párizsban 3 : 0 arányban győztek a franciák, Milanóban 1 : 0 arányban az olaszok ellen, Zürichben azonban 2 : 0 arányban vereséget szenvedtek.

Amikor az első világháború idején ismét Minder volt a kapitány, csapata Bécsben 6 : 2 arányban győzött az osztrákok ellen. És 1930-ban újra előszedték, kapitányságának ezt a szakaszát egy másik 6 : 2 arányú győzelem jelzi, amelyet Hollandiával szemben értünk el.

Érdeklődése a legutóbbi időkig nem szűnt meg a labdarúgás iránt. Néhány héttel halála előtt nevetve mondotta:

— *Megértem a legcsodálatosabb dolgot, a televízió a szobámba hozza el a legizgalmasabb mérkőzéseket... Ha ezt valaki hetven évvel ezelőtt gondolta volna...*

Minder Frigyesben, a felejthetetlen Friciben, a magyar labdarúgás egyik nagy úttörőjét veszítette el.

Pánczél Lajos

Szombathelyen örülnek a sikernek...

Az edző, Tátrai Sándor nem tervezte túl magát. Reális volt a célkitűzés, melyet a csapat elé állított az elején. Ez így hangzott: *tavasszal legalább 12 pontot szerezni, ősszel pedig elkerülni a kiesést.*

Egyelőre ami az őszt illeti, a tervezet eme része még nem tisztázódott. Az előbbi, a tavaszra vonatkozó, viszont igen. A csapat egyszerűen nem vette figyelembe a realitást, sőt az edző „tervszámait" sem. Fogta magát s 15 pontot gyűjtött össze, s ezzel az igen előkelő 6. helyet szerezte meg. A tervezet tehát felborult, ám mindezért egy csöppet sem neheztel Tátrai mester a fiaira. Sőt...

— *Kétségkívül, nagyon kellemes volt a meglepetés, mellyel a csapat szolgált tavasszal. A hatodik helyre, meg a vidék legjobbja címre megmondom őszintén — nem számítottunk. De abból kiindulva, hogy sikerült több ügyes labdarúgóval megerősíteni a gárdát egy bizonyos fokú előrelépést vártam a fiúktól.*

— Mi volt az erénye az idei Haladásnak?

— *Idén a küzdőszellem jó játékkal is párosult Szombathelyen. A fiatal s tehetséges Pék beépült a hátsó alakzatba, sokat fejlődött nem csupán játékban, de taktikailag is a saját nevelésű Halmosi s végül a csatársor ütőereje is növekedett.*

— A közvélemény azt tartja, hogy a szombathelyi sikerekben nagy része van a kitűnő formában védő Szarkának is?

— *Kétségtelen, Szarka Zoli nem egy mérkőzésen remekelt s nem egy pontot köszönhet neki a gárda. Dehát ő a kapus...*

Persze való igaz, nem csupán annak köszönheti pillanatnyi kitűnő helyét a vasi gárda, hogy kapusa s védelme révén vékonyan „kibekkelte" pontjai túlnyomó részét. Mindez kevés lett volna a várakozáson túli helytálláshoz. Csapatjáték terén is sokat kellett javulni a gárdának? Mit mond erről Tátrai edző?

— *Ha „csak" védekeztünk volna, nem tartanánk itt. Csatárjátékunkat a gyors, váratlan akciókra építettük fel, széleken igyekeztünk elsősorban kikezdeni ellenfeleink hátsó alakzatait...*

— Korábban Molnár és Tóth személyében akadt két átlagon felüli képességű szélsője a Haladásnak, most pedig ugyancsak két ügyes fiatal vezeti a rohamokat az oldalvonalak mentén. Ilyen jól áll a vasi város szélsőkben?

— *Igen, valóban elmondhatjuk, hogy Szombathelyen terem szélsőcsatár. Szabó Sándor és Gangli is nagyon jó erényekkel rendelkező labdarúgó s mindkettő kellemes meglepetése volt a tavaszi idénynek. Különösen vonatkozik ez Ganglira, aki eredetileg jobbszélső, de mint az elmúlt időszak is igazolta, nagyon jól hasznosítható a másik oldalon is.*

A kiesés elkerülését tűzte ki célul az őszre az edző. Módosított e tervezetén? — érdeklődtünk.

— *Nem. Nem módosítottam. A biztos bentmaradás a további cél. Szépen szerepelt a gárda tavasszal, ám mindezt nem értékeltem túl. A mi együttesünk ügyes kis csapat, de még sok a tanulnivalója. És azt is hozzá kell tennem: a szerencse is közrejátszott bizonyos fokig, hogy így alakult a tavaszi táblázat. Az biztos: igyekszünk megtartani a mostani helyünket, ám ha mégsem sikerülne, nem leszünk kétségbeesve. Nem, egyszerűen azért, mert reálisan értékeljük képességünket.*

Ez tárgyilagos beszéd...

Várkonyi Sándor

VÁLOGATOTTAK ARCKÉPCSARNOKA

GELEI JÓZSEF

TATABÁNYA

Született: 1938. június 29-én.

182 cm magas, 78 kiló.

1950 óta labdarúgó, pályafutását a Beloiannisz csapatában kezdte. Három NB I-es csapat kapuját őrizte, anyaegyesületéből az MTK-ba lépett, a kék-fehéreknél 1957-től 1961-ig védett az első csapatban, egy éven át a Vasas tagja volt, 1962 óta pedig a Tatabánya játékosa. Nem kisebb kapus, mint Grosics utóda.

Az NB I-ben 1958. március 2-án védett először (Komló—MTK 2:2).

Tíz év alatt 194 NB I-es találkozón szerepelt, bajnokin 221 gólt kapott. 1965. május 5-én, Londonban Anglia ellen védett először a válogatottban. Tizenegyszeres válogatott, tizenkét gólt kapott.

Nős, két fia van.

Tatabányán, a Szénbányászati Trösztnél dolgozik.

Eredeti foglalkozása: lakatos.

Nem tartozik a legszerencsésebb játékosok közé. Nagy kapusnak indult, az ifjúsági válogatott mérkőzésein, az UEFA-tornákon sorozatban védett kiválóan, a külföldi szakértők is felfigyeltek rá. A 86-szoros válogatott Grosics Gyula utódjának jósolták.

El is foglalta Grosics helyét a válogatottban és a Tatabányában is, de sokkal később és sokkal több viszontaság után, mint bárki is sejtette volna.

Kálváriája

tulajdonképpen abban az egyesületben kezdődött, amelyhez legjobban húzott a szíve. Az MTK-ban nem értékelték megfelelően képességét, szorgalmát. Az 1957—58. évi bajnokságban végre bekerült az első csapatba, de csak három mérkőzésen védhetett (5 gólt kapott), az 1958—59-es idényben egyáltalán nem kapott bizonyítási lehetőséget. Amikor Hidegkúti Nándor lett az MTK edzője, másféléves kihagyás után az Ú. Dózsa elleni rangadón elővette Geleit. A fiatal kapus kitűnően védett. Megindult felfelé. Aztán jött 1961. március 19, két gólt kapott a Hungária úton a Pécstől, újra Gellér Sándor lépett elő első kapusnak.

Az idény végén vette a vándorbotot, a Vasasba ment. Szentmihályi mellett azonban bajnoki mérkőzésen nem tudott szóhoz jutni. Jóllehet kiválóan védett a Közép-Európa Kupa mérkőzéseken, egy év után a piros-kékektől is mennie kellett.

— *Abban az időben azt hittem, belőlem már sohasem lesz állandó NB I-es kapus* — mondotta Gelei. — *Reménytelen, kilátástalan helyzetben voltam, s akkor jött középiskolai tanárom, Lakat Károly. Hívott a Tatabányához, örömmel mentem keze alá. Segítségével visszanyertem önbizalmamat, formám is javult. Jól ment a védés, jól ment a játék a csapatnak is. Kanyargós, göröngyös utam nyílegyenessé változott.*

Azután tényleg minden ment,

mint a karikacsapás.

Jött a tokiói olimpia, ahol már ő volt az elsőszámú kapus és Szentmihályi a tartalék. Hervadhatatlan érdemeket szerzett az olimpiai bajnoki cím kivívásában, annak ellenére, hogy az EAK elleni elődöntőn és a Csehszlovákia elleni döntőn nem ő őrizte a kaput. Október 18 volt a nagy napja. 1:0-ra vezettünk a döntőnek is beillő Románia elleni mérkőzésen, amikor a 80. percben az izraeli Ashkenazi bíró tizenegyest ítélt a románok javára. Constantin élesen a jobb sarok felé helyezte a labdát, Gelei azonban parádés vetődéssel kiütötte. Utána Csernai értékesített egy tizenegyest s szabad lett az út a legjobb négy közé.

A tizenegyes hárításáért Gelei nagy árat fizetett. Elrepedt az egyik ujjcsontja, nem védhetett tovább az olimpián. Sérülése csak átmenetileg szorította ki a csapatból, Tokió után már a nagyválogatottban első kapusnak vette számításba Baróti Lajos.

1965. május 5-én a londoni Wembley stadionban már Gelei védett Anglia ellen. Biztosan, bravúrokkal őrizte a kaput.

Talán élete legjobb formáját mutatta 1966-ban,

a Tatabánya 26 mérkőzésén mindössze 18 gólt kapott. Három világbajnoki mérkőzésünkön is szerepelt. Liverpoolban Brazília ellen a második félidő elején az angol közönséget is elkápráztatta bravúrjaival Garrinchaék nagy nyomása idején. Jól védett Bulgária ellen is, a Szovjetunió ellen viszont erősen benne volt Csiszlenko és Parkujan góljában.

Válogatott mérkőzéseinek sorozatát Tamás Gyula törte meg. Sportszerű gondolkodására jellemző, hogy barátként fogadta az új vetélytársat, mindenben Tamás segítségére volt, szurkolt sikereért.

Azután lassan, szinte néma csendben az NB I legrutinosabb kapusa kikerült még a „válogatott" kispadról is. Váratlan hullámvölgyhöz érkezett a Tatabányában is. Az idei bajnokságban nehezen talált magára, 4 gólt kapott a Ferencvárostól, ugyanennyit a Salgótarjántól, pedig akkor még csak a negyedik fordulóhoz érkezett a bajnokság. Két mérkőzésre a tehetséges Rothermel váltotta fel, de Pécsett, csereként már újra kezdte. Azóta újra legjobb napjaira emlékeztetően véd, kilenc mérkőzésen mindössze hétszer tudták megadásra kényszeríteni.

— *Harminc éves vagyok, lassan búcsúznom kell* — mondotta Gelei. — *Az idei rajtkor végleg elhatároztam, hogy a bajnokság végén visszavonulok, de most már megint erősen gondolkodom azon, hogy kár lenne abbahagyni. Úgy látszik, az én pályafutásomban már szinte törvényszerű, hogy legyenek reménytelen helyzetek. Nagyon bizakodom abban, hogy a hagyományok folytatódnak, s a kritikus időszak után most újra szép napok következnek. Összel elérkezem a 200. NB I-es mérkőzésemhez . . .*

A magyar kapusok — például a moszkvai 0:3 óta jónéhányszor alapot adnak szenvedélyes vitákra. A tárgyilagos, sportszerűen gondolkodó Geleitől erről a témáról kértünk véleményt. Szokott módján válaszolt:

— *Igaz, ha visszatekintünk akár négy világbajnokságra is, kitűnik, kapusaink — beleértem magamat is — hibákat követtek el. De nemcsak az egyes számú mez gazdái okozták a balsikereket. Sajnos, a mi beosztásunk a legfelelősségteljesebb, mi nem hibázhatunk. Most újra rendelkezünk tehetséges kapusokkal. Tamás, Fatér, Szarka, Hajdú, az idén feltűnt Bolemányi, vagy a mi Rothermelünk alkalmas lehet arra, hogy a következő nagy labdarúgó eseményeken ne a kapusokban legyen a hiba. Sok szerencsét, sok válogatottságot kívánok Tamásnak, Fatérnak, s azoknak is, akiknek még nem sikerült eljutni egy pályafutás legszebb állomásához . . .*

B. J.

Cikksorozatunkban, oldalas fényképpel eddig a következő válogatottjainkat mutattuk be: februárban Páncsics Miklóst, márciusban Szűcs Lajost, áprilisban Tamás Gyulát, májusban Göröcs Jánost, júniusban pedig Mészöly Kálmánt. Legközelebb folytatjuk.

MTI Foto
Petrovits László
felvétele

KÉPES HÍRADÓ

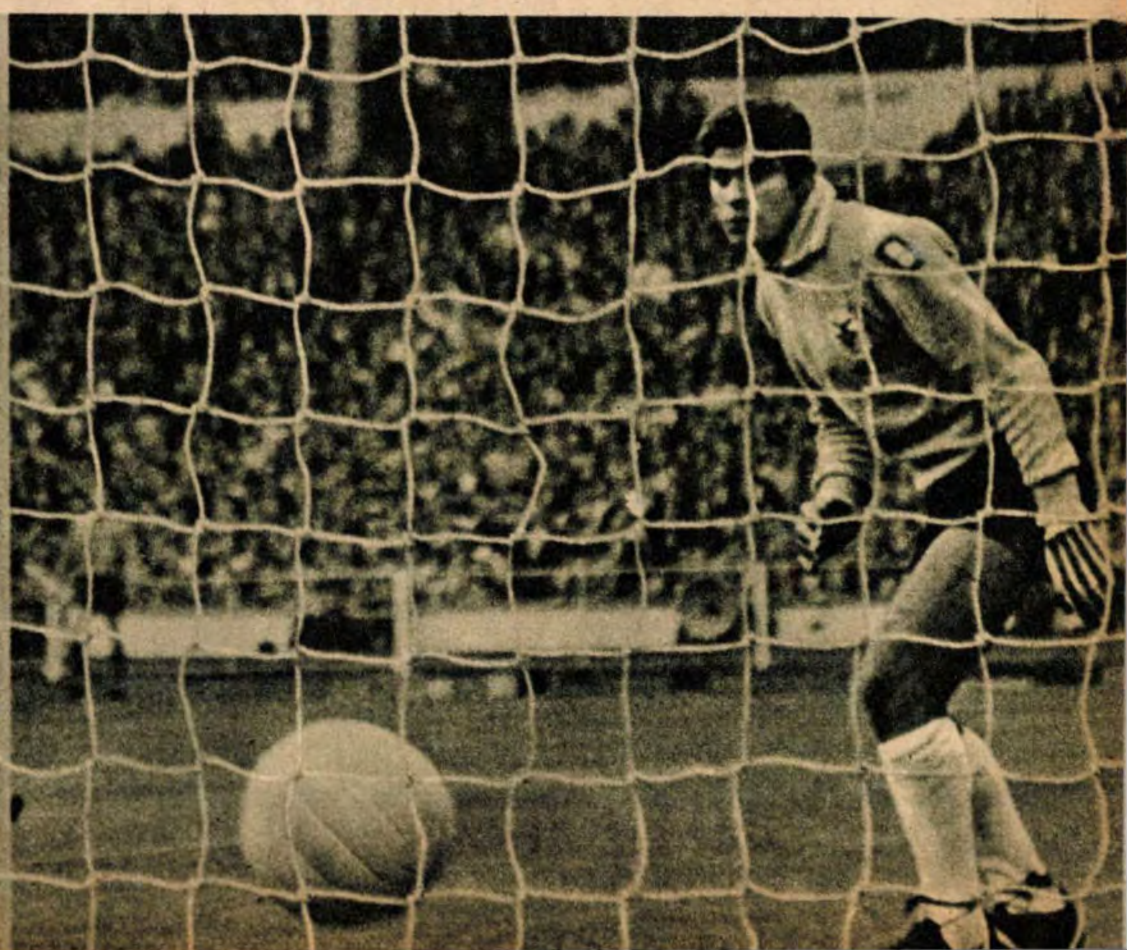
A babahajú George Best — babával. Best, a Manchester United játékosa nemcsak labdarúgással foglalkozik. Képünkön (jobboldalt) a róla elnevezett „The Best Beutique"-ban látjuk divatbabával

Nálunk is vannak nők, akik a labdarúgást is űzik. Képünk (lent) a vendéglátóipari dolgozók júniálisán készült s azon az Egyetértés női csapata 2:0-ra nyert a Landler Jenő Gimnázium ellen

Közeledik az Estudiantes—Manchester United Világ Kupa-találkozó. A túloldali felső képen az Estudiantes csapata: Álló sor balról: Gabriel Flores (tartalékkapus), Carlos Pachame, Alberto Poletti (kapus), Oscar Malbernat, Ramon Aguirre-Suarez, Raul Madero, Hugh Spadaro. Guggol, balról: Felipe Ribaudo, Carlos Bilando, Marcos Conigliaro, Juan Echecopar, Juan Ramon (La Bruha) Veron. A játékosok között három fiatal szurkoló. Túloldali képünkön lent: Bobby Charlton ezzel a góllal szerezte meg a vezetést a Benfica ellen a Bajnokcsapatok EK döntőn Londonban. A kapus: Henrique. A Manchester United 4:1-re nyert

(Képek MTI, Külföldi Képszolgálat és MTI Foto — Keystone London, Szebellédy Géza, UPI és Keystone London felv.)

Nem estünk pánikba!

A tizenöt eredmény számai egymás mellett nem mutatnak valami derűs képet. Íme:

0:1, 1:3, **0:0**, 0:1, **0:0**, **0:1**, 1:1, **3:1**, 1:1, 0:1, **1:2**, **1:1**, 2:2, 1:1, **1:1**.

(A vastagon szedett számok az otthon játszott mérkőzéseket jelentik.)

Ha olyan csapat teljesítményéről lenne szó, amelyik most került fel az NB I-be, talán nem is lenne olyan rossz ez a sorozat. De mert a számok a KEK-ben is szép sikerrel szerepelt, s az elmúlt bajnokságokban mindig az élvonalban állt Győri ETO-ról van szó, e számsort nyugodtan nevezhetjük — lázgörbének. Egy csapat „egészségi állapotát" mutató számsornak.

„Nem mentegetődzünk de..."

Nem kellemes feladat egy kétségkívül sikertelenül szerepelt csapat edzőjének feltenni a kérdést: Hogyan történhetett? S szokatlan is lehet a válaszadás ilyen módja, hiszen az utóbbi években sokkal jobb kérdésekre kértek tőle választ.

— *Hiába, le kell nyelni a keserű pirulát, még akkor is, ha az ember előzőleg csak a jóhoz szokott hozzá* — mondja Szusza Ferenc bevezetőül. — Edző-sors.

Beletúr a hajába, kesernyésen mosolyog, amikor folytatja:

— *Ez a fél év több hajszálamat festett át, mint az előző néhány félszezon... Hallatlanul balszerencsés fél-idényünk volt. Azt előre is hangoztatom, hogy nem akarunk mentegetőzni... Annak nem is lenne értelme... Csak három pontban szeretném megmagyarázni 15. helyezésünket és soványnak nevezhető 10 pontunkat.*

Egy portya elmarad...

— *Ma is csak azt mondhatom, hogy az alapozással nem volt baj, a fiúk igen nagy lelkesedéssel végezték a nem kis megterhelést jelentő edzéseket. És készültünk Dél-Amerikába. Talán mondanom sem kell, milyen nagyszerű élményt jelentett volna ez a 8—10 mérkőzésből álló túra a játékosok számára és milyen jól jött volna szak-szempontból is. Nagyszerű időben, jótalajú pályákon, kemény mérkőzésekkel készülhettünk volna fel a tavaszi idényre. Már az utazás napja, órája is ki volt tűzve, amikor megérkezett a lemondás... Nem mehettünk... Elröppent a kékmadár... Minden sportember megértheti, hogy egy ilyen élménydúsnak ígérkező portya elmaradása milyen utóhatással lehetett a játékosokra... Mondhatnám úgy is, hogy a fizikai alapozás után kezdhettem elölről a lelki alapozást... Meg kellett magyarázni a fiúknak, hogy itthon is gömbölyű a labda... Hogy ez mennyire sikerült azt nem tudom, a rajtunk azonban nagyon rossz volt.*

Keglovich, Varsányi, Stolcz és Tóth hiánya

Egy kis szünet után folytatta:

— *Aztán rájöttem arra, hogy mennyire igaza van annak a közmondásnak, miszerint „a baj nem jár egyedül". Nálunk csőstül jött. Megsérült Tóth kapusunk, Varsányi, aki a csatársor egyik mozgatója volt, kétszer is harcképtelenné vált. Stolczot 5—6 héten át nélkülöznünk kellett, aztán Keglovich a válogatottak edzésén szenvedett izomhúzódást... Azzal főztünk ami volt... Így történhetett meg, hogy a 15 mérkőzésen 18 játékost kellett szerepeltetnem... Pedig nem vagyok híve a gyakori változtatásoknak... Igaz, ebben az idényben mindössze egyszer kellett volna alkalmaznom a „győztes csapaton ne változtass" elvet. Sajnos csak egy mérkőzést nyertünk, a Dunaújváros ellenit.*

— *Csatár voltam, nem vagyok a „körömszakadtig" védekezés híve... De Stolcz és Varsányi kényszerű kiválása miatt át kellett alakítanunk játék-szisztémánkat... Megszűnt az igazi szélső-játék, a pálya közepén kellett vezetnünk támadásainkat — nem sok sikerrel. A csatársorban állandóan eszközölt változtatások eredményezték nagyrészt a gyenge szereplést. Mert a védelmünkkel nem volt baj... Annyi gólt kaptunk, mint az első helyen végzett Vasas és a 4.-en záró Ferencváros... De mindössze 12-öt rúgtunk...*

Idegek és a kihagyott 11-esek...

A sorozatosan gyenge eredmények után persze hétről hétre idegesebbek lettek a játékosok.

— *Most is állítom, hogy az akarással nem volt baj... De már valósággal reszketve készülődtek a fiúk a mérkőzés megkezdésére. S hogy az idegeskedés mennyire befolyásolhatja egy mérkőzés eredményét, annak bizonyítására csak egy példát mondok. Ebben az idényben nem kevesebb, mint négy (!) 11-est hagytunk ki, valamennyit 0:0-ás állásnál... Talán mondanom sem kell, hogy e találkozók eredménye az értékesítés esetén egészen másként is alakulhatott volna. Nell, Győrfi és Szaló voltak szenvedő részesei, de nem is tudom hibáztatni őket... Az ideg-állapot és az önbizalom szorosan kapcsolódó tényezők... Már oda jutottunk, hogy ha a csapat javára 11-est ítélt a játékvezető, akkor a rúgást végrehajtó játékos kivételével mindenki hátat fordított a jelenetnek.*

Egy tanulságos adat

Együtt lapozgatjuk a mérkőzésekről szóló tudósításokat. Egy érdekességre bukkantunk, amikor a találkozók szögletarányait vizsgáltuk. 15 mérkőzésen ez a szám alaposan pozitív a győriek számára. 127:56. A Bp. Honvéd ellen 0:0-ra végződött mérkőzésen 19:0, a Szombathely elleni 1:1-nél 10:0 volt a szögletek aránya az ETO javára.

— *Valóban tanulságos számok* — mondja Szusza. — *Szerintem ugyanis a szögletarány talán még jobb tükre annak, hogy melyik csapat mennyit támadott — mint a gólarány. Csak az „i"-re nem tudtuk feltenni a pontot... Majd az ősszel...*

— Bízik?

— *Ha nem bíznék, nem is vállalnám tovább. Ma éppen úgy szeretem a fiúkat, mint a sikerek idején, a baráti szellemmel sincs baj, a vezetésben is jó az összhang. Varsányinak jót tett a hévízi kezelés... S még egyszer nem lehet olyan balszerencse-sorozatunk, mint most ezen a csúnya tavaszon volt...*

— Vagyis?

— *Nem estünk pánikba, s biztosra veszem, hogy a bajnokság végén a középcsoportban fogunk végezni... S remélem, hogy ezzel a javítással ki tudjuk majd engesztelni közönségünket is... Lesz nekünk még húszezres nézőszámunk Győrött.*

A szurkolók is bíznak benne.

Morvay Tihamér

FORINTOS KÉRDÉSEK

Nagy anyag gyűlt össze az elmúlt két hónapban. Mint ahogy azt júniusi számunkban jeleztük, most igyekszünk válaszolni azokra a kérdésekre is, amelyek korábban érkeztek hozzánk és nem közvetlenül a szovjet—magyar mérkőzésre vonatkoztak. Olvasóink — meglátásunk szerint — megszerették a rovatot, kérdéseik egyre sokrétűbbek, érdekesebbek. Ki ilyen, ki olyan témát választ, de mindegyik mélyén ott rejlik az a szándék, hogy egy-egy téglával szeretné építgetni ismét hatalmasra, nagyra a magyar labdarúgás „várát".

Sokan úgy vélik, hogy kérdésük „sikamlós" s meg is jegyzik, hogy arra nem igen várnak választ — bizonyos szerkesztési elvekből. Leszögezzük: a legkényesebb kérdések megválaszolása elől sem térünk ki, ezt a mostani számban is láthatják az olvasók, intimitásokba azonban továbbra sem kívánunk belebocsátkozni. Konkrétabban: Nem kérdezzük meg például, hogy Varga kit szeret, vagy kit nem szeret a Ferencvárosban... Ha ilyen kérdéssel is foglalkoznánk, félig-meddig pletyka rovattá kellene átalakulnunk, eredeti célkitűzésünk pedig az volt, hogy közérdekű szakmai felvetésekkel, minél érdekesebb észrevételekkel igyekszünk hozzájárulni labdarúgó sportunk fejlesztéséhez.

Olvasóink láthatják, hogy kéréseiket, kívánságaikat hónapról hónapra felhasználjuk, ennek szellemében próbáljuk szerkeszteni a lapot. Hűséges olvasótáborunkkal nagyon jó összhang kezd kialakulni, levelezőink mindjobban szerkesztőtársainkká válnak. Ezt már sokan észre is vették és örömmel nyugtázzák.

Általánosságban az e havi kérdések szakmaiak. Mivel a különböző szakemberekhez intézett felvetések „elaprózása" nem adna egységet, úgy döntöttünk, hogy csokorba szedve az ilyen irányú kérdéseket, egyik legkiválóbb magyar labdarúgó szakemberrel, a nemrég Görögországból visszatért Bukovi Mártonnal válaszoltassuk meg azzal az elgondolással, hogy ilyen irányú illetékességét bizonyára senki sem vitatja.

Egyre többen foglalkoznak szabálymódosítási javaslatokkal és érdekes, hogy fiatal nőolvasóink mind többen kérdezik, miért nincs női futball Magyarországon, vagy mikor lesz. Az olimpia is számtalan olvasónk kérdése, kik képviselik a magyar színeket, milyenek az esélyeink. Erre egyébirányú cikkeinkben is kapnak választ, de a napi sajtóban már teljes részletességgel értesülhettek minden apróbb részletkérdésről, úgy hogy ha válaszolnánk, csak ismétlésekbe bocsátkoznánk.

Sokan felvetik labdarúgóink felelősségét és azt, hogy pillanatnyi helyzetük nem tisztázott, vajon mi is a munkájuk, és van-e egyéb elkötelezettségük a sportolás mellett. Mások ezzel kapcsolatban arra a következtetésre jutnak, hogy mindenre a professzionizmus bevezetése adhatna megoldást. Hogy elejét vegyük minden további félreértésnek, le kell szögezni, mai társadalmi rendszerünkben ez a kérdés nem került és nem kerül előtérbe.

A júniusi díjat, a 200 forintos vásárlási utalványt dr. Erdély Jenő (Bp., XII., Pagony utca 35.) olvasónk nyerte

az alábbi kérdésével, amelyet Barcs Sándorhoz, az UEFA alelnökéhez intézett:

Van-e sportbeli értéke annak, hogy Olaszország Európa-bajnokságot nyert? Figyelembe véve, hogy otthonában kétszer 120 perc alatt nem tudta legyőzni a Szovjetuniót és Jugoszláviát. Nem tartja-e tűrhetetlennek, hogy amikor 31 ország két éven keresztül oda-vissza alapon játszik a továbbjutásért, akkor az elődöntőben sorsolás döntse el mindezt, méghozzá az otthon játszó javára? Miért teszik lehetővé, hogy az Európa-bajnoki címet úgyszólván megvásárolja az otthon játszó csapat. Négy évvel ezelőtt Spanyolország, most pedig Olaszország, s esetleg így lesz ez később is. Nem lehetne ezen változtatni?

Barcs Sándor

— Ha a tiszta sportszerűséget vesszük alapul az olvasónak igaza van. Az erkölcsi győztes valóban Jugoszlávia. Van a tornának azonban egy szabályzata. A középdöntőt, a döntőt és a 3. helyért vívandó mérkőzést egy hét alatt azonos helyeken kell lejátszani, és a rendező mindig a legjobb négy közé jutott ország egyike. Miért? Mert a profi nemzeti szövetségek az utóbbi időben hátrányba kerültek a profi klubokkal és ez irányú anyagi lemaradásukat próbálják valamilyen módon behozni. Ez általában be is válik, hiszen például a mostani EB-ről a résztvevők jóval 100 ezer dolláron felüli részesedést vittek haza. Ha a mérkőzéssorozat semleges pályán került volna lebonyolításra, minden bizonnyal csak a döntő váltott volna ki „teltházas" érdeklődést. Ha a sport egyszer majd valójában ideális alapokra kerülhet és el tud válni az üzlettől, akkor lehet csak szó olyan megoldásról, olyan kiírásról, amelyet a sportemberek valóban megelégedéssel fogadhatnak. Ez adhatja meg egyébként egy-egy torna reális és tiszta végeredményét is.

Még egy rövid ideig maradjunk Barcs Sándornál, akinek rengeteg olvasó tette fel a kérdést:

milyen összetételben áll ki november 13-án a Brazil Labdarúgó Szövetség 60 éves jubileuma alkalmából Rio de Janeiróban a világválogatott Brazília válogatottja ellen?

Ismeretes ugyanis, hogy Barcs Sándor is a válogató bizottság egyik tagja.

Az UEFA alelnökének válasza:

— Nem lesz könnyű dolog az összeállítás, éppen ezért hamarosan egy nagyon bő, kb. 30-as keretet jelölünk ki. Ezzel sem jutunk azonban nagyot előre, hiszen a döntő kérdés, hogy a számításba vett labdarúgók közül országos szövetségük kiket tud a megadott időpontra szabaddá tenni. Hogy neveket is mondjak, a jelöltek között van az olasz kapus Zoff, a nyugatnémet Schnellinger, Beckenbauer, az angol Bobby Charlton, az olasz Malatrasi. A magyar játékosok közül ha formája addig jelentősen javul Albert kerülhet a keretbe. A többi játékost dél-amerikaiakból jelöljük majd ki.

A következő válaszadó

Börzsei János

az MLSZ főtitkára.

Miért van a VB-n a játékosok mezén 16-os, 20-as, 22-es szám is. (Nemes Ferenc, XIII., Hegedűs Gyula utca 7.)

— Erre azért van szükség, mivel a szabályok szerint 22 játékost lehet nevezni egy-egy ilyen világbajnoki sorozatra, s ezen később már nem lehet változtatni. A játékosok 1-től 22-ig kerülnek „regisztrálásra", a műsorfüzetekbe, s a szervezők ilyen alapon tudják ellenőrizni a játékos szereplési jogosultságát, tudják követni a nézők a programból az összeállításokat.

Bevált-e a játékos csere? (Keszei Péter, XI., Szabolcska M. utca 2/b.)

— Amelyik csapatnál ezt tervszerűen alkalmazzák, igen. Alkalmat ad ugyanis sérült játékosok helyettesítésére, fiatalok „mélyvízbe" dobására és még sok egyéb másra. Lényegében tehát megfelel mindannak, amiért megvalósításra került. Sokhelyütt azonban kapkodnak ezzel kapcsolatban, vagy korán cserélnek, vagy későn. A közönség és a szakértő tábor ilyenkor bosszankodik. Remélhetőleg mindenütt sok volt a tapasztalat a tavasz folyamán és ősszel már csak akkor alkalmazzák a szakemberek, amikor arra valóban szükség van, valami indokolja.

Ha az MNK-t, nem NB I-es csapat nyerné, a KEK-en azért indulhatna? (Halász István Debrecen, Csapó utca 2—4.)

— A Magyar Népköztársasági Kupa kiírása szerint a győztes együttes a KEK-ben való indulás jogát is elnyeri. Ez szabály, tehát ha valamilyen szenzációval alakulna ki az MNK végző sorrendje, akkor a kupát elnyert csapatot nevezi az MLSZ a KEK-küzdelemre, legyen NB I B-s, vagy NB II-es együttes.

Milyen esélye van a magyar válogatottnak a világbajnoki selejtezőn Csehszlovákia ellen? (Both Ferenc, Str. Bredicianu, Nr 13. Arad.)

(A kérdést az olvasó tulajdonképpen Sós Károlyhoz intézte, mivel a szövetségi kapitány ebben az időben szabadságon volt, Börzsei Jánost véltük illetékesnek a válaszra.)

— A csehszlovák labdarúgás rohamos fejlődésben van. Jól mutatják ezt a klubcsapatok nemzetközi szereplései és a válogatott több szép eredménye. Nagyon nehéz feladat lesz csoportunkban kiharcolni az elsőséget, és a Mexikóba vezető út legnagyobb akadályát a csehszlovák válogatott jelenti. Természetesen tartunk a nagy ellenféltől — de azért nem félünk tőle. Ha válogatottunk felkészítése megfelelően sikerül, ha játékosaink átérzik a mérkőzések jelentőségét, akkor ismét ott leszünk a VB 16-os döntőjében.

Mit tesz az MLSZ annak érdekében, hogy az olimpiai csapat megvédje tokiói elsőségét? (Gál Éva, XIII., Csanádi utca 12.)

— A Magyar Labdarúgók Szövetsége a legteljesebb támogatását adja meg az olimpiai csapat szakvezetőinek ahhoz, hogy ismét sikerüljön az aranyérem elnyerése. A legjobb feltételeket biztosítja az előkészülethez és a csapat felelősei által hozzánk intézett kérések — ha azok jogosak — nem maradnak teljesítetlenek.

Mikor rendeznek Budapesten neves külföldi csapatok részvételével nemzetközi tornát? Van-e erre egyáltalán lehetőség? Ha nincs, miért nincs? (Csomás Pál, Kunágota, Álmos utca 92.)

— Bajnoki rendszerünk alapján csapataink februártól év végéig állandóan „foglaltak". Az ilyen tornák rendezésének tehát a legnagyobb akadálya az időhiány. Amikor viszont egy kis szünetünk van, akkor éppen a neves külföldi csapatok akadályozottak tornákon való részvételben. Természetesen vannak még egyéb okok is, így valutáris nehézségek, úgy hogy pillanatnyilag nem tervezünk jelentősebb nemzetközi tornát a fővárosban.

Pálfai János

szakfelügyelő válasza:

Miért nem követjük az angolok példáját, akik bár a legkorszerűbb labdarúgást játsszák Európában, mégsem szégyenkeztek Waiterst Budapestre küldeni, de egyéb más országokba is, az edzésmódszerek tanulmányozására? (Lami Pál, Budapest, XII., Szarvas Gábor utca 4.)

— Van ilyen terve már az MLSZ elnökségének is. Tehetséges fiatal edzőket szeretnénk hamarosan Angliába, az NSZK-ba, Olaszországba és a Szovjetunióba küldeni tanulmányra. Az ezirányú javaslat elkészült, és bizonyos, hogy hamarosan döntés is születik, a számunkra most valóban olyan fontos kérdésben.

Miért kevés a magyar labdarúgósportban a keresztlabdákkal történő támadásvezetés, miért nem tudnak a magyar labdarúgók 3—6 átadással az ellenfél kapuja elé kerülni? (Ifj. Hegedűs József, Szeged, Faragó út 23/a.)

— A keresztlabdákhoz elsősorban jó rúgókészség kell. Mivel igen sok labdarúgónk gyengéje ez a futball „alapelem", természetszerűleg nem is vállalkoznak rá, a kevésbé komplikált megoldást, a rövid passzt választják, s ez válasz mindjárt a másik kérdésre, hogy támadás-szövésünk miért körülményes, aprólékos.

Illovszky Rudolf,

a Vasas edzője.

Több olvasótól beérkezett kérdés: Mészöly marad-e az utolsó bajnoki mérkőzéseken betöltött szerepkörében, avagy visszamegy eredeti posztjára?

— Mészöly tavasszal — az előző évi őszi hosszabb kihagyás után — nem nyerte vissza régi gyorsaságát, ezért került más szerepkörbe. Olyan posztra, ahol sokkal több a mozgási lehetőség. Az elgondolás az volt, hogy itt kerül mindjobban játékba és visszanyeri eredeti gyorsaságát. Valóban nagyarányú javulás volt tapasztalható nála ezen a téren, és ha már minden ismét a „régiben" lesz, Mészöly elfoglalja eredeti posztját, a 3-as számú mezben.

Borbély Pál

a Népsport munkatársa:

Hogyan és milyen mércével osztályozza a játékosok teljesítményét. Az U. Dózsa—Ferencváros találkozón Szűcs 8-ast, Göröcs 7-est kapott, ugyanakkor a Göröcsnél gyengébben játszó Albert is 7-est? (Hegedűs Géza, Békéscsaba, Luther utca 101.)

— Edző és szakember is relatíve értékeli a játékosok teljesítményét, ugyanezt teszi az újságíró is. Sok mindenre figyelemmel kell lenni. Feljövőben levő játékosra, arra, ha valaki sérült, kinek mi a feladata, kire vigyáznak jobban. Mindez nagyon összetett dolog, s az értékelés éppen ezért nagyon nehéz. A 10-es maximumból megyünk mindig „visszafelé". Jellemző, hogy ezt az osztályzatot még soha senki nem kapta. Ehhez teljes hibátlan, magasszínvonalú teljesítmény szükséges. Az említett mérkőzésen Szűcs látványosan szerelt, nagy területen mozgott, ezért kapott 8-ast, Göröcs a pálya közepén tevékenykedett, igen sokszor került hozzá a labda, Albert viszont a szovjet mérkőzés után nagy akarással, igyekezettel küzdött, olyan erényeket bizonyított, amelyek pedig nem erősségei. A 7-es osztályzattal ezt jutalmaztam.

Albert Flórián

Milyen tanulságokat vont le a Manchester United—Benfica BEK döntőből és képesnek tartja-e a Ferencvárost, hogy egyszer egy ilyen döntőbe kerüljön? (Pintér Béla, Zirc, Kossuth Lajos utca 51.)

— Ami legjobban feltűnt a Manchester United játékosainak nagyszerű erőállapota mellett, hogy sok új, színes elemmel gazdagították, eddigi szerényebbnek vélt „repertoárjukat". Játékuk ötletes, színes volt és a tanulság, hogy mind az erő, mind az ötlet és a technika megfér egymás mellett, sőt a jó „keverési" arány a siker titka. A BEK döntőbe eljutni nagyon nehéz dolog, erre pillanatnyilag nem igen tartom képesnek

a Ferencvárost. Főként azért, mivel van egy kritikus időpont ebben a mérkőzés-sorozatban, mégpedig a tél utáni 3. forduló, amikor a mi csapataink még egyáltalán nincsenek formában és ha csak azonos tudású, de a játékban előbbretartó együttest kapnak ellenfélül, már nincs sok reményük a továbbjutáshoz.

Érzi-e a felelősséget a Ferencváros tavaszi gyenge szereplése miatt? (Bakó István, XI., Muskotály utca 20.)

— Kétségtelenül sokkal gyengébben játszottam a tavasszal, mint az elmúlt évben. Mentségeket nem is igen keresek, hiszen erről már sok szó esett másutt is. A magam részét vállalom a sikertelenségből, szereplésünk azonban mégsem volt olyan tragikus, hiszen csak 2 ponttal maradtunk le a vezető Vasastól, s ez összel még könnyen eltüntethető. Mindenesetre a második szezonban nagyon fogok igyekezni, hogy feledtessem a tavaszi „kisiklást".

A Labdarúgás szerkesztősége

Befolyásolja-e a szerkesztőséget a jutalom odaítélésénél, ha az olvasó egyszer, vagy többször már nyert? (Dr. Pethő László, Szentes, Sáfrán utca 28.)

— A kérdések elbírálásakor nem figyelünk a nevekre. A válogatás úgy történik, hogy osztályozzuk a szerintünk értékesebb pályázatokat, azt rostáljuk mindaddig, amíg eljutunk a nyerteshez. Ekkor tekintünk csak a „feladóra", tehát egyáltalán nem befolyásol bennünket, ha valaki már szerepelt nyerteseink között.

Egy jóleső dicséret

Ha szorosan nem is a rovathoz tartozik, mégis ezen a helyen közlünk egy levelet, amelynek tartalma azt igazolja, hogy általában helyes úton járunk, amikor a labdarúgás mai állapota, mai helyzete mellett nem feledkezünk meg a múltról sem és időnként, vagy pedig sorozatban meg-megemlékezünk régi nagyjainkról.

A levél így hangzik:

„Őszintén szólva meglepetéssel olvastam a „70 év legjobbjai" című sorozatban a balhátvédekről" közölt írást. Örömmel állapítottam meg, hogy minket öreg játékosokat nem felejtettek el, még emlékeznek ránk... Szívből köszönöm a rólam írt kedves megemlékezést, hiszen ma is nagy szeretettel, figyelemmel kísérem a magyar labdarúgást, ugyanolyan lelkesedéssel, mint amikor még én is ott küzdöttem a válogatott mezben, mellemen a magyar címerrel.

Kérem fiatal válogatott sporttársaimat, küzdjenek olyan szívvel és magyaros lelkesedéssel, mint évtizedekkel ezelőtt mi tettük régi válogatott játékosok, sokkal mostohább körülmények között. Sporttársi üvdözlettel és igaz köszönettel Hungler II János, volt válogatott játékos, Budapest, IX., Ecseri út 8."

Bukovi Márton összefoglalója

Mint bevezetőnkben írtuk rengeteg olvasó foglalkozik szakmai kérdésekkel, milyen is a magyar labdarúgó sport jelenlegi helyzete, miért akarunk erőfutballt játszani, akár angol, akár szovjet módra, mikor a magyar futballnak hagyományai vannak, és miért nem találunk ki megint valami újat, amivel egyszerre kilábolhatnánk a hullámvölgyből, és nyithatnánk megint új utakat a sportág fejlődésében.

A magyar és a nemzetközi labdarúgó világ nagy ismerője Bukovi Márton vállalkozott az összefoglalóra:

— Nincsen új a nap alatt, ezek a kérdések 7 éve is felmerültek már. Itt legyen szabad emlékeztetnem az 1961. július 13-án a Népsportban megjelent nyilatkozatomra, amikor csaknem ugyanezeket a kérdéseket szegezték nekem és akkori válaszaim szinte még ma is ülnek.

— Mit is mondtam akkor, és mi állja az időt ebből?

— Már akkor kialakult bennem az a meggyőződés, hogy a labdarúgásban elkövetkezett az univerzális képességű játékosok ideje. Egyszerűen: a védőjátékosoknak támadni, a csatároknak védekezni is tudniok kell — saját feladatuk ellátása mellett. Nem volt ez valami korszakalkotó megállapítás, hanem az akkori tények rögzítése, amely ma még sokkal inkább így van.

— Különböző taktikai felállásokról esik szó nap, mint nap. Nekem ezzel kapcsolatos véleményem, hogy mindennemű „számháború" csak a kezdést jelző bírói sípszóig érvényes, utána nagyjából felborul minden, és az „eredeti" alakzatot sem a szakember, sem a nézőközönség nem igen látja már viszont a mérkőzés folyamán.

— Általában mai labdarúgásunk hibája a másolás. Régi és mostanáig megtartott véleményem, hogy az én csapatom mindig másképp játsszék, mint a többi. Így érvényesülhet csak igazán az edzői munka, viselheti magán a csapat az edző „kezejegyét", válhat színessé egy-egy labdarúgó bajnokság, amelyben a közönség mindenkitől mást és mást kap, nem pedig hétről hétre ugyanazt a megszokottat, a sablonosat.

— Az 50-es években a magyar futball tette meg azt az előrelépést, amely szinte forradalmasította a sportágat. Azóta ennek sok változata „napvilágra" jött, de a gyökerek mindig visszanyúlnak az akkori magyar iskolához, s ezt el nem veheti tőlünk senki.

— Ismételt beszéd- és cikktéma a test-test elleni játék, a korszerű játékban a nagyobb gyorsaság, stb.

— Nem vagyok híve a test-test elleni játéknak, ha azt el lehet kerülni. Egy esetben van — véleményem szerint — ennek csak döntő jelentősége, ha magasból jövő labdára ugrik fel két játékos. Ekkor elkerülhetetlen az ütközés, és az erősebb győz. A többi esetben ki lehet kerülni, más erények, technika, szellemesség, latba- és pályára vetésével.

— A technika is egy olyan kérdés, amely vitatéma. Technika alatt a gyors labdakezelést, a továbbítást és a rúgókészséget értem. Álló helyzetben kölyök játékosok csodálatos dolgokat tudnak művelni: ez azonban a játékban nem hasznosítható, tehát szükségtelen. A mi játékosaink — vallom — technikailag kitűnően képzettek, hibájuk, hogy nem elég gyorsan, mozgékonyan hajtják végre elgondolásaikat. S itt kapcsolódom mindjárt ahhoz a tételhez, amely a gyorsaságot említi az új labdarúgás legfontosabb követelményének. Én ezt nagyobb mozgékonyságra változtatnám át, amelynek a fejlesztése elsőrendű követelmény, mert ha 10 játékosból álló gépezet egyszer megindul és abban mindenki keresi és meg is találja helyét, labdával vagy labda nélkül, bizony nehéz a rohamok megállítása.

— A magyar labdarúgásban évek óta egyik fő kérdés, hogy nincs szélső, ezért nincs szélső játék. Ezt megint csak módosítanám kissé. Nem az elsőrendű követelmény, hogy a 7-es, vagy a 11-es játékos száguldozzon a jobb-, vagy a balszélen, hanem az, hogy ezt a két helyet mindig betöltse valaki, tehát szélekről történjen meg az ellenfél kapujának bevétele, de ez lehetséges 5-ös, 4-es, vagy 10-es számú játékos rohamával is. Visszaemlékszem pl. a BEK-döntőre, amikor Best a kiváló szélső játékos középütt törte át a Benfica védelmét, és született belsőcsatár módjára, hihetetlen nyugalommal, imponáló biztonsággal lőtt gólt.

— Oldalakat, sőt könyveket lehetne írni a magyar labdarúgó sport jelenlegi helyzetéről, vagy az egész sportág problémájáról. Erre nincs mód, ezért rövid összefoglalómat a hét év előtti zárszavammal fejezném be:

A játékosok felkészítése, a csapat szereplése elsősorban az edzésen végzett munkától függ. A legjobban megszervezett és legjobban végrehajtott edzés-sorozat is csak akkor hozza meg a kívánt eredményt, ha a játékosok edzésen kívüli tevékenysége — **magánélete** — megfelelően össze van hangolva mindenkori sporttevékenységével.

Schaffer lövőereje,

Cikkcím a legutóbbi hetek napilapjaiban:

Sas, Müller, Kalmár, Dudás, Titkos csatársor az MTK-ban!

Az öt X felé közeledő (vagy azon túl levő) szurkolók csodálkozva dörzsölik meg a szemüket: feltámadt a régi, nagy Hungária támadósora? Aztán hamar kiderült, hogy kétszer tíz percre esetleg valóban feltámad. Merthogy az MTK életének jubiláris, nyolcvanadik évében ezt a csatársort szeretné pályára küldeni a kék-fehérek mai vezetősége. Hogy honnan? Hát... *Sas* Ferit Dél-Amerikából, *Müller* Wudit és *Kalmár* Jenőt csak innen Bécsből, a *Dudás-Titkos* balszárnyat pedig Budafokról, illetve Kelenvölgyből.

Igaz, hogy Dudás eredeti helye balfedezetben volt, dehát játszott balösszekötőt is. A régi belsőcsatárok közül pedig az itthon élő derék öregek — *Molnár, Opata* — már kétszer 3 percet sem bírnának, a „fiatalok" — *Kardos, Cseh* — pedig nem élnek.

Tíz bajnokság egymás után!

Ritka dolog. Megalakul egy egyesület és csak 13 esztendővel később létesül labdarúgó szakosztálya. 1888-ban megszületik az MTK, hamarosan hat szakosztálya működik, s ezek között nincs ott a futball. Hanem aztán, amikor létrejön, s egyéves II. osztálybeli szereplés után 1903-ban felkerül az első osztályba... 1904-ben már bajnokságot nyer. 13/14-től 24/25-ig bezárólag *tízszer egymás után hódítja el a bajnoki címet a nagy vetélytársak — FTC, BTC, UTE — elől.* (14 és 16 között nem rendeztek bajnokságot.)

Nem lehet célunk ebben a cikkben az MTK nyolcvan esztendejének, illetve a labdarúgó csapat 67 éves történetének leírása. Még a kék-fehérek aranycsapatait sem mutathatjuk be, hiszen oldalak kellenének egyetlen együttesük jótulajdonságainak leírásához. *Feldmann, Mándi, Kertész II, Braun, Konrád II, Schaffer, Orth,* az FTC-ből átjött *Schlosser* és a többiek nevét hamarosan nemcsak Európában, hanem a tengeren túl is megismerik.

KK-mérkőzés 570 percig!

A BEK, KEK, VVK ismeretlen fogalom volt a húszas és harmincas években az európai futballsportban. A KK-t viszont minden gyerek ismerte Ausztriában, Csehszlovákiában, Olaszországban és Magyarországon. A Középeurópai Kupa rövid idő alatt népszerűvé vált, hiszen minden évben a legjobb klubcsapatok mérkőztek érte. A világ eddig vívott valamennyi kupamérkőzése közül bizonyára a prágai Sparta — Hungária (az MTK proficsapatának a neve) viadal volt a leghosszabb. 570 percig, vagyis kilenc és fél óráT tartott. A történet, dióhéjban:

Az első meccset az MTK-pályán a prágaiak nyerik 5:4-re. A visszavágón a Hungária 2:1-re győz, tehát harmadik mérkőzésre van szükség. Erre, sorsolás alapján, Prágában kerül sor. 5:2-re győz a Sparta, de az MTK már előre tudja, hogy ha kikap, óvni fog, egy „svájci-cseh" játékos jogosulatlan szereplése miatt. Kétszer is összeül a bizottság, a Spartát azonban nem törlik, hanem új mérkőzéseket rendelnek el. Pesten, ebben az összeállításban lép pályára a Hungária:

Szabó—Mándi, Bíró—Szabó IV, Sebes, Kis—Fenyvesi, Cseh, Turay, Dudás, Titkos. 2:1-re nyer a Hungária, Prágában viszont ugyanannyira kikap. *Szabó* — döbbenetes! — két öngólt vét, kétszer üti be saját hálójába a labdát. A harmadik meccs színhelye Bécs. *Cseh* góljával egyenlítenek a kék-fehérek, 1:1 a vége, következik a kétszer 15 perces hosszabbítás. Újabb gól nem esik. Sorsolás. *A kalapból a Sparta nevét húzzák ki,* a Hungária tehát 570 perces küzdelem után nem jut tovább. *Senkey* Imre, a csapat edzője, a hazaérkezéskor kesernyés mosollyal magyarázza az újságíróknak:

— *Az utolsó meccsen jobbak voltunk, végig támadtunk, dehát hiába, a sorsolásban felülmúlt minket a Sparta.*

A Hungária egyik edzésén a 30-as években. Balról Szabó Antal, a kapus, Cseh II László és Titkos Pál. A válogatottban is sokat szerepeltek együtt

Amszterdam hőse

— *Láttam egy fiatal srácot az Elektromos-ifiben. Valami Sohnnak hívják, jobbszélsőt játszik. Azt kéne leigazolnunk.*

Így beszél a harmincas évek közepén az egyik MTK-vezető, s bár néhányan ellenzik a dolgot, az alacsony, vékony fiú a Hungária útra kerül. És ott 1937 júniusában, e sorok írója is ott áll az amszterdami főpályaudvar peronján, várja Közép-Európa válogatottját, amelyben három magyar: *Lázár, Sas és Sárosi dr.* kapott helyet. *Cseh,* a negyedik magyar, tartalékként jön. Két nappal később, az olimpiai stadionban: Közép-Európa—Nyugat-Európa 3:1. A mieink góljai közül *Sas* egyet lő, egyet fejel, a harmadiknak Nejedly a szerzője, de ő is Sastól kapta a labdát. A nemzetközi szakemberek szerint Amszterdam hőse *a kis Sas.* A magyar riporter pedig büszkén és boldogan telefonálhatja haza Pest-

Sas amszterdami góljai

re: *„Sas a mezőny egyik legjobbja, de a másik két magyar is megállta a helyét".*

Diadalok

A második világháborút a Hungária sínyli meg legjobban a sportegyesületek közül. Betiltják az egyesületet, s csak a felszabadulás hozza meg számukra az új életet. A régi sikerekből persze már nem lehet megélni, új sikereket kell kovácsolni. S *Bukovi* Márton személyében az MTK-hoz nemsokára olyan ragyogó képességű mester kerül, aki méltó utóda a régi nagyoknak. 1951-ben bajnoki cím (a nagy Honvéd előtt), 53-ban újból bajnokság, s azután is, sikerek a hazai bajnoki és a külföldi nemzetközi mérkőzéseken. A harmadik (vagy negyedik?) MTK-aranycsapatban olyanok játszanak, mint *Gellér, Kovács II, Börzsei, Lantos, Kovács I, Zakariás, Sándor, Hidegkuti, Palotás, Szolnok, Kovács IV, Molnár...* A felújított KK-ban is diadal 55-ben és 63-ban.

Világhírű mesterek

Majdnem mindig a legnagyobb tudású, legjobb képzettségű edzők működtek az MTK-ban. Köztük is a legnagyobbak egyike volt *Schaffer* Alfréd, vagyis „a Spéci". Minden idők egyik legjobb európai csatára. Hallatlan futballtudás és még edző-korában is szédületes lövőerő és lövőtechnika birtokosa. S az újságíró ismét *elővehet egy epizódot a saját élménytárából...*

MTK-edzés után a Hungária úton. *Schaffer* még kinn marad egy kicsit, kapura lődöz *Szabó* Tóninak, 16—18 méterről. Azt mondja neki:

— *Most nagy erővel a bal felső sarokba lövöm a labdát, úgy tíz centivel a felső léc alatt, egy-két centire a bal kapufától. Előre elmehet érte, de úgysem tudja védeni.*

Nekifut, bődületes erővel lő, *Szabó* a lövés pillanatában elrúgja magát, de csak ujja hegyével tudja érinteni a labdát, amely hajszálnyira a megjelölt helyen fúródik a hálóba. S amikor ezt Schaffer még ötször megismétli, váltakozva a bal- és jobbsarokba, csendes mélabúval megszólal:

— *Hát még ha fiatalabb lennék vagy tizenöt évvel...*

85 válogatott!

Schaar Izidortól kezdve, a felejthetetlen *Kertész* II-n, *Braun* „Csibin", *Orthon, Sebestyén* Bélán keresztül *Sipos* Ferencig, összesen nyolcvanöt MTK-játékos kapott helyet a magyar nagyválogatottban, mintegy 1300 alkalommal. *Titkos* Pál, a kék-fehérek 47-szeres válogatottja, minden idők kimagaslóan legnagyobb magyar balszélsője nagyon meghatottan beszél egykori csapatáról:

A Hungáriában eltöltött több mint tíz esztendő életem legszebb emléke, legnagyobb ajándéka. Mi annakidején profi futballisták voltunk, de nyugodtan állítom, elsősorban magáért a játékért futballoztunk. Olyan baráti szellem uralkodott a csapatban hosszú évtizedeken át, ami valóban egyetlen nagy családdá tette a kék-fehér együttest. Úgy gondolom, jó lenne, ha a mai fiatalok — s az MTK játékosai sem kivételek — sokkal jobban szeretnék a sportot, a labdarúgást.

Barcs Sándor a magyar közélet egyik legismertebb személyisége. Mint az MTI vezérigazgatója és mint az UEFA alelnöke, sokat jár külföldön, óriási nemzetközi tapasztalattal (és rendkívüli tekintéllyel) rendelkezik. Gyerekkora óta MTK-szurkoló, szívesen beszél tehát a jubileumi évvel kapcsolatban.

Amiben tudok, segíteni fogok az MTK-nak, ámbár eddig csak szurkoltam neki. Külföldi országokban manapság is gyakorta tapasztalom, milyen nagy az egyesület tekintélye, még Európán kívül is. A külföldi nagyegyesületek és a szurkolók szeretik az MTK-t. Bizonyíték erre az Internazionale tavalyi mérkőzése, ezidén pedig egész sereg olasz és NSZK-beli klub ajánlkozása budapesti nemzetközi mérkőzésekre. Most, sajnos, messze van az MTK a régi nagyságtól, s csak úgy lehet kijavítani a hibákat, ha bátran szembenézünk velük.

Bíró Sándor, a kiváló hátvéd civilben... A 72-es villamost vezette Óbudára

— *Tréfásan szoktam mondani baráti körben: nálunk, öregeknél van értelme annak, hogy MTK-szurkolók vagyunk, hiszen mi rengeteg szépet láttunk. A mi fiaink jelenleg — sajnos — nem sok jót kapnak az MTK-tól, s ezért úgy kell dolgoznunk a sportban, hogy az unokáink újból sok szépet lássanak a labdarúgásban.*

Szűcs László

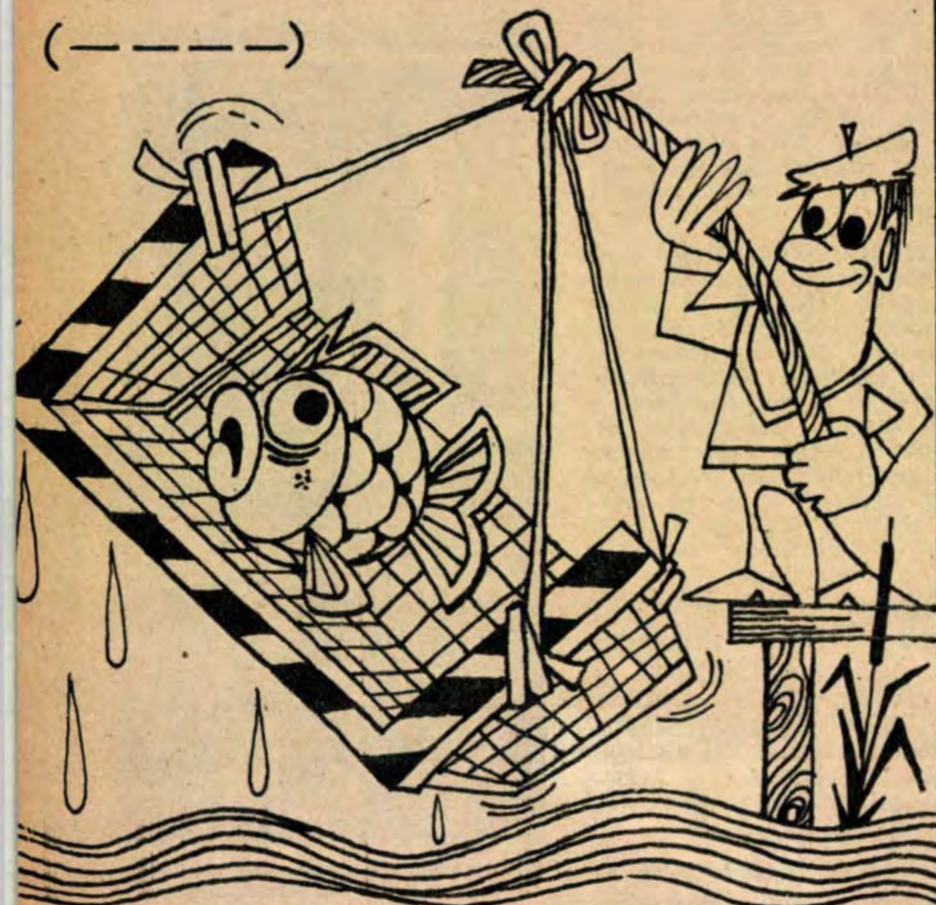
Egy nagyszerű pillanat 1955-ből: Kovács Imre Prágában átveszi a Közép-Európa Kupát

Focihumor

Így pihentek

(– – – –)

ÁBRÁNDOZÁS

ZOROS EMBERFOGÁS

LESHELYZET

70 ÉV LEGJOBBJAI

6. KÖZÉPFEDEZETEK

Hajdanában a csapat kulcsembere a *középfedezet* volt: ő látta el a játékmester nehéz szerepkörét. A védőmunkában az ellenfél belsőhármasának (!) zavarása, a támadásban pedig az indítás, a szárnyak tervszerű foglalkoztatása volt a feladata. Mindezen felül azt is elvárták tőle, hogy veszélyt jelentsen az ellenfél kapujára. A magyar labdarúgás magas színvonalát bizonyította, hogy ezen a poszton is akadtak világklasszis játékosai. A legjobb tíz csoportját — véleményünk szerint — a következők alkotják (a név után az egyesület(ek) neve, majd az első és utolsó válogatottság éve, végül az összes válogatottság száma):

Károly Jenő	MTK, BAK	1903—18	25
Bródy Sándor	FTC	1906—13	17
Hlavay I György	NSC, MTK	1909—14	8
Kléber Gábor	III. ker., MTK	1922—31	22
Bukovi Márton	FTC	1926—30	11
Turay I József	FTC, MTK	1928—39	47
Kalmár Jenő	MTK	1928—32	15
Sárosi I György dr.	FTC	1931—43	61
Szücs György	Újpest	1934—39	25
Sárosi III Béla	FTC	1939—45	25

Bukovi Márton

A magyar labdarúgás első évtizedének legkiemelkedőbb képességű játékosa *KÁROLY Jenő* volt. Kortársai — játéktudásáért — „tanár úr" néven emlegették. Alig töltötte be 14. életévét (!), már állandó tagja lett az MTK első csapatának. Pályafutását jobbösszekötőként kezdte. Rendkívül gólerősnek bizonyult. Később a középfedezet helyén sem feledkezett meg a támadások befejezéséről. Kivételes technikai felkészültsége kifogástalan taktikai érettséggel párosult. Fénykorában kontinensünk legkiválóbb középfedezetei között emlegették. Az első világháború után Olaszországban edzősködött. 1926 nyarán a Juventus—Bologna bajnoki döntő izgalmai annyira megviselték a szívét (a Juventus fiúk voltak a tanítványai), hogy a mérkőzés után néhány nappal egyetlen szívroham végzett vele. A „tanár úr" olasz földben tért végső pihenőre.

Károlynak sok tekintetben ellentéte volt a zöld-fehérek kiválósága, *BRÓDI Sándor*. A középtermetű Bródy technikai tudásban és taktikailag elmaradt a „tanár úr" mögött, küzdőképességben és munkabírásban viszont az ő oldalára billent a mérleg nyelve. Fejjátékban a kortársak közül Bródy közelítette meg leginkább Károlyt. „Rossz" nyelvek szerint szívesebben fejelt, mint rúgott és ezért kopaszodott meg feltűnően korán...

Az ideális alakú *HLAVAY I György* kitűnő érzékkel irányította csapatának mind a védő-, mind a támadójátékát. Fejjátékával is kitűnt társai közül. Labdarúgásunkban talán elsőként alkalmazta igen ügyesen és eredményesen a pontos és váratlan keresztlabdákat. Sokat ígérő pályafutásában súlyos törést okozott a világháború. Évekig fogságban élt. Később edzőként szolgálta sikeresen a magyar labdarúgást.

A fiatalabb nemzedék előtt is közismert *KLÉBER Gábor*, a tatabányaiak két évvel ezelőtt nyugalomba vonult edzőjének neve. A kitűnő képességű Klébernek elsősorban taktikai érzéke és ésszerű erőbeosztása szárnyalta túl magasan az átlagot. A védekezésben is kifogástalannak bizonyult, de elsősorban a támadások okos, célszerű irányításában tüntette ki magát. Hosszú, a szélsők elé irányított átadásaival eredményesen segítette a támadójátékot. Visszavonulása után nemcsak edzőként, hanem sportújságíróként is sikeresen működött.

Károly „tanár úr" halálának évében érkezett be az élvonalba *BUKOVI Márton*. A nagyszerű alakú játékos valódi vezére volt csapatának. Ragyogó technikája kivételes taktikai érzékkel párosult. Hatalmas munkabírásával szinte magával ragadta társait, miközben nagy körültekintéssel, mesterien irányította a játékot. Lábbal és fejjel egyaránt ura volt a labdának. Egy kellemetlen sérülés hosszú pihenésre kárhoztatta. Mire felépült, megjelent az utód — Sárosi György személyében. Az irányításra termett Bukovi nem vállalta a „másodhegedűs" szerepét. Franciaországba költözött, ahol még évekig teljes fényében csillogott játéktudása. Később közismert sikerrel működött itthon és határainkon túl egyaránt. Itt csupán az MTK csapatánál a felszabadulás utáni években kifejtett, eredményekben gazdag tevékenységét és az 1956-os szövetségi kapitányi működését említjük meg. Ez utóbbi során válogatottunk négy hét leforgása alatt diadalmaskodott Belgrádban, Moszkvában, Párizsban, végül Bécsben is!

A feledhetetlen emlékű „Suttyó", *TURAY I József* középcsatárként kezdte sikerekben gazdag pályafutását. Az egyszerű angyalföldi munkásfiú üstökösként tűnt fel a magyar labdarúgás egén. Rövid idő után már a válogatott mezét is magára öltötte.

Turay I József, a „császár"

Nagy sikereket aratott a csatársor tengelyében. Páratlan küzdőképessége, magával ragadó lendülete azonban a csapat tengelyében érvényesült maradéktalanul. A végtelenül rokonszenves, ízig-vérig becsületes sportember később a közönségtől a „Császár" becenevet kapta. Nem sztárszerű magatartásáért — erre egyetlen pillanatig sem lett volna képes — hanem rendkívül eredményes játékáért. Schlosser Imréhez hasonlóan Turay is a két ősi szomszédvár, az FTC és az MTK színeiben töltötte el élvonalbeli pályafutását. A magyar labdarúgás legodaadóbb, legönzetlenebb harcosainak egyikét tisztelheti az öt évvel ezelőtt elhúnyt „Császár" személyében az utókor.

Vele egyidőben emelkedett a legfényesebb labdarúgó csillagok közé *KALMÁR Jenő*. Az FTC-ből könnyelműen elengedett ifjú már 20 éves korában a válogatott erőssége lett — az MTK játékosaként. Orth Györgyhöz hasonló sokoldalú tehetség volt. A csapat számos helyén válogatott színvonalú játékot nyújtott. A legjobb tizenegyben középfedezetet, középcsatárt, szélsőhátvédet, szélsőfedezetet és összekötőt is játszott. Kiváló képességei közül is kiemelkedett páratlan* fejjátéka. Az elődök közül csak Orth, az utódok közül pedig Kocsics Sándor tudott hozzá hasonlóan kimagaslani a labdáért ugró bolyból, tájékozódni a levegőben és irányítani a labdát. Felhőfejeseit Európa-szerte ismerték. Egy súlyos lábtörés hosszszabb időre visszavetette. Felépülése után — Bukovihoz hasonlóan — Kalmár is Franciaországban folytatta pályafutását. Az ötvenes évek első felében a Bp. Honvédban, valamint a válogatott együttesnél végzett eredményes edzői munkát. Külföldön él.

A magyar labdarúgás legjelesebb egyéniségei közé sorolják *SÁROSI I György dr.-t*, — a „Gyurkát" — méltán. Mindössze 19 esztendős volt, amikor elfoglalta helyét a magyar válogatott tengelyében, a középfedezet helyén. Már akkor is életkorát meghazudtoló érettséggel irányította az együttes játékát. Hamarosan Európa legkiválóbb játékosai között emlegették. Nemcsak pompás képességeivel, hanem sportszerű magatartásával is nagy népszerűségre tett szert. Később kitűnt, hogy a csatársor közepén is kivételes teljesítményre képes. Ott is maradéktalanul érvényesült irányító készsége, amihez nagy gólképesség is járult. Lábbal és fejjel egyaránt állandó veszélyt jelentett a kapura. Emlékezetes alakítást nyújtott 1937 őszén a Csehszlovákia elleni 8:3-as mérkőzésen. Ekkor a világhírű Planicska hálójába hét gólt helyezett el. Ezt a teljesítményét sem azelőtt, sem azóta nem érte el magyar játékos. Mintegy két évtized óta Olaszországban él. Edzőként már lényegesen kevesebb sikert ért el.

Ennyi kék- és zöld-fehér játékos után végre sor kerül egy lila-fehér labdarúgóra is *SZŰCS György* személyében. A kitűnő alakú, pompás fizikumú újpesti fiatalember hajdani képességeit dicséri, hogy Turay és

Sárosi I György

Sárosi dr. „árnyékában" is 25 alkalommal bekerült a legjobb tizenegybe. Nem a csillogó, hanem a szorgalmas, megbízható játékosok csoportjába tartozott. Nagyszerű rúgótechnikájával és fejjátékával mind a védekezésben, mind a támadásban teljes értékű harcos volt. Különösen a szélsőket foglalkoztatta jól. Később az edzői hivatás terén is ért el sikereket.

Utolsó nemzetközi színvonalú középfedezetünk *SÁROSI III Béla*, Gyurka öccse volt. A hatalmas termetű játékos technikailag és taktikailag egyaránt pompás felkészültséggel rendelkezett. Munkabírása egyenes arányban állt termetével. Ideális fedezet — mai kifejezéssel: középpályás — volt, aki bejátszotta az egész pályát. Nagy erejű lövéseivel a kapura is közvetlen veszélyt jelentett. Csak szoros emberfogásra nem szívesen vállalkozott, pedig — ahhoz is értett. Külföldön, Zaragozában él.

A legjobb tíz mellett még néhány név szintén méltó a megemlítésre. Károly kortársa volt az osztrák származású, de a magyar színekért szívvel-lélekkel harcoló *KÜRSCNER Izidor* (MTK), az egykor népszerű „Dóri". Az első világháború idején *GING József* (Törekvés) tett tanúbizonyságot kitűnő képességekről. Nagyszerű taktikus volt a húszas években az itthon csak rövid ideig szereplő *GUTTMANN Béla*, aki később edzőként ért el világraszóló sikereket — főleg a Benfica csapatánál. A húszas évek közepén kezdett kibontakozni *ROKKEN Imre* (FTC) nem mindennapi tehetsége. Rövid élvonalbeli szereplés után azonban tragikus hirtelenséggel elragadta a halál. A hírneves labdarúgó-család tagja, *LUTZ II Lajos* (Újpest, III. ker.) a fáradhatatlan és „kőkemény" labdarúgók közé tartozott. A debreceni *MORÉ János* (Bocskai, FTC) kulturált játékfelfogásával emelkedett magasan az átlag fölé.

Legközelebb a fedezetekkel foglalkozó közlemények végére érünk: a balfedezetekről lesz szó.

Antal Zoltán

Felülmúlták a várakozást

Jó pár héttel a bajnoki idény indulása előtt beszélgettünk *Komorettó Bélával*, az Egyetértés edzőjével. Elmondta akkoriban, hogy — újoncok lévén — egyetlen céljuk lehet: a bennmaradás. Persze, nem úgy, hogy közben állandóan kiesési gondokkal küszködjenek. Most, a tavaszi idény befejezése után azt is elárulja, hogy — a helyezéstől függetlenül tizenöt pontot „ütemezett be” az első fordulóra. Íme, sorrendben, a tervezett pontok, utánuk a ténylegesen megszerzett pontok száma:

Tatabánya: 2—1, Pécs: 1—1, Csepel: 1—2, MTK: 1—1, ETO: 0—1, Honvéd: 2—1, Videoton: 1—1, Vasas: 0—0, Dunaújváros: 2—2, SBTC: 1—0. Ú. Dózsa: 0—0, Haladás: 2—1, FTC: 0—1, Szeged: 2—2, DVTK: 0—0.

A terv tehát 15 pontot írt elő, de csak 14-et sikerült teljesíteni. Megdőlt tehát néhány szurkoló (nem Egyetértés-szurkoló!) év elején tett kijelentése — még inkább az ötödik-hatodik forduló utáni megállapítása, amely szerint az Egyetértés minden mérkőzését ki akarja „bekkelni”, néhány kisebb csapat elleni otthoni mérkőzésén pedig megpróbálja mindkét pontot megszerezni. Emlékszünk persze elismerő megjegyzésekre is, hiszen valóban érdekes volt, hogy a soroksáriak a hatodik forduló után, egyetlen győzelemmel és mindössze két adott góllal, a tabella hatodik helyén álltak. S, hogy az edző által tervezett pontok egyáltalán nem bizonyultak elérhetetlennek, igazolják az eredmények. Az edző ezeket így kommentálja:

— *A Tatabánya ellen, otthon, joggal bizhattunk a két pont megszerzésében. Sajnos, három csatárunk kimondottan gyengén játszott, a 0:0 teljesen valós volt. Pécs ellen, idegenben, bejött a várt döntetlen. A Csepel ellen, nagycsapat lévén, egy pontra számítottunk, a hajrában kettő lett belőle. Az ETO ellen, Győrben, nem kalkuláltam be pontot, csatáraink nem is tündököltek, de a csapat harciszelleme megfelelő volt. Így hoztunk el egy pontot. A Honvéd elleni két pontot még a piros-fehérek elmúlt évi, jó közepes szereplése alapján terveztem be, nem pedig túlzott önbizalomból. Hogy 1:1 lett, úgy gondolom, nem kell miatta szégyenkeznünk. Főleg, ha ránéz az ember a táblázat jelenlegi állására.*

Komorettó nagyon reálisan ítéli meg csapata teljesítményét.

— *Látni lehetett a rajt után, hogy a gárda az első öt-hat mérkőzésen nem tudja azt nyújtani, amire valójában képes. Hiába szerepelt a fiúk zöme már előzőleg is az NB I-ben, mint csapat, újoncok voltunk. Nagyon akartunk bizonyítani, a fiúk igazolni kívánták, hogy megérdemelten jutottunk feljebb. Így azután olykor előfordult, hogy a nagy akarásban elveszett a szép játékra való törekvés.*

— *El kell még mondanom, hogy a Szovjetunió elleni két mérkőzés következtében előállt szünet nekünk nem jött valami jól. A Dunaújváros ellen eléggé lendületben voltunk s bár az edzések iramán és gyakorlatanyagán nem könnyítettem, a fiúk valahogy mégis kizökkentek kissé a ritmusból. A Stécé ellen valósággal eldugták a labdát a tarjániak elől, pedig idegenben is zsebünkben lehetett volna a két pont, de a legbiztosabb helyzeteket kihagyták. No aztán jött az újpestiek elleni találkozó. Semmivel sem voltunk gyengébbek, kivéve azt a bizonyos tízegynéhány percet, amikor az Újpesti Dózsa a három gólját lőtte. S a legvégén egyenlíthettünk volna, de tizenegyesünket Szentmihályi, aki egyöntetű vélemény szerint a mezőny legjobbja volt, kivédte.*

A Haladás ellen várt 2 pont közül csak az egyik maradt otthon, mivel a Haladás az I. félidőben jobbnak bizonyult. Bejött viszont az egy pont az FTC ellen, erre a döntetlenre reálisan nem számítottak. A Szeged és a DVTK ellen minden az elképzelés szerint történt, de az edző megjegyzi, hogy Diósgyőrött is a helyzetek sorát hagyták ki. A tavaszi játék alapján *Komorettó* elsősorban a védelem teljesítményével elégedett:

— *Védőink és fedezeteink játékára nem lehet különösebb panasz, a csatársor viszont rapszodikus teljesítményt nyújtott. Ennek a sornak kell elsősorban javulnia az őszi idényben.*

Nemcsak az újságíró, hanem az edző is osztályozta a játékosokat. S a kettő között alig mutatkozik némi különbség. *Komorettó* rangsora:

1. Mátrai, 2. Józsa, 3. Landi,

4. *Galambos*, 5. *Sátori*, 6.. *Pál*, 7. *Laczkó*, 8. *Varga* és aztán a többiek. Az első öt helyen csupa védőjátékos!

Csak röviden kerül szó 2—3 játékos sérülésére illetve betegségére. Még Sátorinak, a védelem egyik legjobbjának a hiányát is tudták pótolni, megfelelő átcsoportosítással. Tizenhét játékos jutott szóhoz, közülük *Landi*, *Galambos*, *Józsa*, *Vári*, *Halápi* és *Harangi* minden alkalommal játszott.

Az őszi idényről beszélgetve, az edző gondterhelten simítja végig ritkuló és őszülő haját. Látom rajta: tudja, hogy jóval nehezebb lesz a második félidő, mint az első volt.

— *Elsősorban azért lesz nehéz* — szögezi le —, *mert túlságosan sok, neves csapat áll a kiesési zónában. Az ETO, a Tatabánya, a DVTK, az SBTC... Nyilván egyikük sem akar kiesni, épp ezért óriási harc következik majd ősszel. Az őszi mércénket valamivel alacsonyabbra kell állítanom, de feltétlenül bízom benne, hogy tizenkét-tizenhárom pontot begyűjtünk. S összesen huszonhét ponttal érzésem szerint benn lehet maradni.*

A vendéglátóipariak tavaszi teljesítménye — játékban, eredményekben — feltétlenül felülmúlta a semleges szakemberek várakozását. Várható volt, hogy a védelem tesz ki magáért elsősorban. Igazat adunk az edzőnek: ha a támadósora játékán javítani tud, abszolút reálisnak mondható a tizenhárom pontos célkitűzés.

Sz. L.

Egyetértés—Szeged 3:0. Harangi csukafejessel szerezte meg az Egyetértés első gólját. (MTI Foto, Szebellédy Géza felvétele.)

„Nem örülök az interjúnak..."

Appelshoffer Géza sportköri elnök társaságában enyhén szólva meghökkentő mondattal kezdte a beszélgetést Lantos Mihály, a bányászcsapat fiatal edzője, az egykori 52-szeres válogatott.

— *Bevallom, nem örülök az interjúnak* — mondta. — *Nem azért, mintha nem beszélnék szívesen sikereinkről, dehát... Érzem, elhangzik majd az a kérdés is: bízom-e a feljutásban? Ha úgy válaszolok, hogy nem, azt fogják mondani: megjátszom a szerény fiút. Ha viszont azt mondom, igen — megnehezítem saját munkámat. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a komlói csapat távolról sincs még egészen kész. Bármilyen furcsán hangzik, azt kell mondjam: csupán délibáb a 25 pont, amit szereztünk, s amivel élre került a csapat a tavaszi szezon után...*

Az elnök:

— *Igen, így igaz. Százszázalékig osztjuk Miska nézetét, s hogy miért, azt hadd világítsam meg talán én.*

Egymásra néznek. Lantos bólint, az elnök pedig kertelés nélkül belevág a kulissza-titkok sűrűjébe, s olyasmiket mond, amik nemcsak elgondolkodtatóak, de Lantos tartózkodását is támadhatatlan érvként támasztják alá.

— *1967 december... Itt kezdődött. A csapat kiesett, s a kis város hangulatát megbénította a letargia. Vezetők és játékosok, szurkolók és elnökségi tagok némán emésztették a történteket, s ha szó esett olykor a jövőről, azt néhány szurkoló rendszerint így fogalmazta: „úgy fogunk járni, mint a Dorog, vagy a Debrecen..." Karácsony közelgett. A szívekben azonban mégis megbántottság, elkeseredés volt. Különösen azután, hogy megjelentek az újságcikkek és hírül adták a városnak: nyolcan eltávoznak. Olyanok, mint Kiss és Kelemen, Ruppert és Jerabek, Bartulov, Vörös és Bérczesi, mind-mind az állandó csapat tagjai.*

Lantos:

— *Igen, ilyen handicap-pal kellett kezdeni. És arra fordítani az energiát, hogy lelket verjen az ember az ott maradt gyerekekbe. Sőt a vezetőkbe is.*

Appelshoffer:

— *Megdöbbentő, de Lantosnak ebben is igaza van. Mert az igazság, hogy a legjobban mi vezetők roppantunk össze. Volt olyan elnökségi tagunk, aki kijelentette: a sport „hátája" felé sem néz az életben. Az okokat mindenki tudja: nem a kiesés fájt, hanem az, „ahogyan" kiestünk.*

Lantos:

— *És ennek — erre céloztam az előbb — még mindig nyoma van Komlón. Nehezen gyógyulnak a sebek, bár már hegednek. Igaz, ebben jócskán szerepet játszott a szerencse is, az, hogy a csapat viszonylag gyorsan magára talált.*

De — nem a szerencse révén! Hanem Lantos kezemunkája nyomán, hiába is hárítja el magától az érdemeket. Számok a bizonyítékok: 10 győzelem, 5 döntetlen, s mindössze két vereség. És ezen belül: ragyogó sikerek idegenben! Győzelem az Előre ellen, Budafokon, Nyíregyházán, Miskolcon, vastaps a BVSC pályán; a 3:0 után. Egy pont Győrben, Nagybátonyban, Pécsett és a Czabán Samu téren. Veretlenség!

— *Igen* — hagyja helyben az edző. — *Kilencszer ruccantunk ki Komlóról és vereséget tényleg nem szenvedtünk. Otthon azonban — bárcsak ne kéne emlékezni rá — kikaptunk, sajnos, kétszer is. Alulmaradtunk a Kecskeméttel szemben és megtépázta babérjainkat az Eger. Mindkétszer 1:0 volt az eredmény, a vereségek azonban most is fájnak. Csak úgy, mint a döntetlen a Várpalota ellen és a rossz játék, amit a Ganz-MÁVAG-gal szemben produkáltunk.*

Az elnök:

— *Látjuk a hibákat is. És tisztában vagyunk vele, hogy az NB I-hez sokat kell még érlelődni a csapatnak. Tavasszal elsők lettünk, mert Lantos valósággal belesulykolta a fiúkba a csakazértis hangulatot. Úgy véljük azonban, hogy a feljutáshoz csupán a lelkesedés nem lesz elég. Ehhez játékban is fel kellene javulni.*

Lantos:

— *Igen, erről van szó! És hogy mennyire így van, arra hadd mondok ismét konkrét dolgokat. Tényeket az érvek igazolására. A szezont 14 fiúval küzdöttük végig, NB I B-és szintű játékos ugyanis egyszerűen nincs több az egyesületnél. Pedig nagyon kellene. Főleg fiatal. Mert az igazság, hogy az idősebbek — főként mert ők voltak tavasszal a csapat motorjai — őszre elfáradhatnak. Garaira, Lazaridiszre, Takácsra gondolok. Azután: a Ganz-MÁVAG és az Eger ellen 47 szögletet rúgtunk. Gólt mégis csak egyet szereztünk. Mert olyan ideges volt a társaság, hogy arra már nem is lehet szavakat találni. Kérdem tehát: amikor jön a hajrá, amikor Kecskemétre és Egerbe kell mennünk, nem lesz még idegesebb a gárda?*

Igen, ebben igaza van Lantos Mihálynak. Ám az érem másik oldalát is megnézhetjük. Ez pedig jelzi, hogy akik idáig eljutottak, tovább is képesek lesznek előre lépni. Pontosan azért, mert hibáikat, a buktatókat nagyon jól látják. És még egyet. Lantos nincs egyedül Komlón...

Az elnök:

— *Nincs, és ezt nem is tagadjuk. Sőt, egyenesen bevalljuk, éppen azért szerződtettük őt, mert tudtuk, kitől tanulta mestersége titkait.*

Lantos:

— *Hát akkor, én sem tagadom. Bukovi Marci bácsira most is nap, mint nap támaszkodom. Hiszen jobb szakembert nem ismertem nála. Azt is elmondhatom, egykori mesterem még Komlóra is le-lejár néha és — segít. Nem az edzések vezetésében. Hanem abban például, hogy miként alakítgassam a csapat stílusát, szerkezetét. Nem véletlen például, hogy középcsatárunk Takács ugyanúgy hátravontan játszik, mint annakidején Palotás az MTK-ban és ennek ellenére éppúgy gólkirály az NB I B-ben, mint szegény Péter volt az MTK-nál.*

Az elnök:

— *Tökéletesen persze még nem játssza szerepkörét a fiú. Mint ahogyan a többiek is csak olykor-olykor tudják egyelőre megvalósítani a sokmozgásos csapatjátékot. Dehát Lantos Mihály és Bukovi Márton csupán fél esztendeje van velünk. És ez alatt még csak az alapokkal próbálkozhattak. Azt is csak lassan, óvatosan építgethették. Ahogy a bányászok rakják a csilléket... Hiszen kapkodni ott sem lehet, mert a szén nehéz, kiszámíthatatlan és a kocsi is megcsúszhat, ha nem vigyáz a csillés...*

Különösen Komlón, ahol nagyon kemény a kőszén: tele van antracittal. Néha csak úgy szikrázik a csákány a bányászok kezében...

N. L.

Orth mesterhármasa

(IV). A két nagy bombázót, Schaffert és Schlossert olyan labdarúgó követte a gólkirályok sorában, aki nem rúgott annyi gólt, mint a dicső elődök, de labdarúgó tudását idehaza klubszintre való tekintet nélkül mindenki nemcsak elismerte, hanem „minden idők legnagyobb magyar labdarúgójának" tartották és tartják — ma is. 1962 januárjában az egész sportvilágot megdöbbentette a Portóból érkezett hír, hogy Orth György, az egykori világhírű magyar labdarúgó, később különösen Dél-Amerikában szép eredményeket elért labdarúgóedző, szívroham következtében, váratlanul elhúnyt. Egy akkoriban ülésező európai labdarúgó konferencia tagjai ugyanakkor neki ítélték" Európa legjobb labdarúgójátékosa" címet...

Orth a magyar labdarúgás háromszoros gólkirálya volt. Grundon kezdte, majd a Vasas ifjúsági csapatából került 1917-ben, egyenesen az MTK aranycsapatába. Október 14-én mutatkozott be az MTK-ban, az UTE elleni 6:1-es mérkőzésen. A következő bajnokin Schaffer mellett már ő a másik gólszerző, harmadik meccsén 4, majd 2, ezután egymás után 5—5 gólt lő a III. kerület elleni 8:0-ás és a MÁV elleni 17:0-ás bajnoki mérkőzéseken. Tüneményes bemutatkozás ez a labdarúgás élvonalában, s ha elindult a pályán a labdával, szinte robajként hangzott a sok tízezres embererdő kiáltása:

— *Oooooorth... Oooooorth!*

Az MTK akkor vereség nélkül, egyetlen döntetlennel, 147:10-es gólaránnyal lett bajnok. Ez a gólarány azóta is megdönthetetlen csúcs a legjobbak küzdelmében. A büszke gólkirályi címet Schaffer és Schlosser gólpárbaja dönti még el, Schaffer javára 42 góllal. Orthnak még nem érkezett el az ideje, a következő bajnoki évben a Braun, Konrád II, Schaffer, Schlosser, Nagy J, csatársorba nem fér be. Éppen kivételes játékosnagyságát igazolja az 1918—1919-es bajnoki szereplése, amikor többnyire a jobbhátvéd szerepkörében nyújt kimagaslót.

Akadozva és nehezen indul meg az élet 1919 augusztusában, a Magyar Tanácsköztársaság leveretése utáni napokban. Az augusztus 31-i bajnoki rajtnál „új" fiú, Orth György dirigálja a 9-es mezben az MTK-t. (Schaffer Németországban maradt). A felkészületlen csapat „csak" 2:0-ra veri a BAK-ot, de a harmadik fordulóban már működik az aranycsapat: 12:2 arányban végeznek az NSC ellen, ebből Orth 5 góllal veszi ki részét. Szinte lépésben nyeri az MTK mérkőzéseit, mindössze az UTE-nak sikerült pontot rabolni (1:1), s a nagy ellenfél, az FTC 1:0-ra győz az Üllői úton. Végülis imponáló gólaránnyal, 113: 17 góllal, 10 pontos fölénnyel lett bajnok az MTK, s Orth mind a 28 mérkőzésen oszlopa volt a kék—fehér csapatnak. A góllövőlistán: Orth (MTK) 28 gól, Winkler (MTK) 24, Eisenhoffer (KAC) 19, Braun (MTK) 18, Priboj (UTE) 16, Schlosser (MTK) 16. Orth klubjából került ki a legnagyobb vetélytárs, Winkler személyében, s négy MTK-s a legjobb öt között! (Hej, mai kék—fehér csatárok, hol vagytok?...)

Ugyanez volt a helyzet a következő, az 1920-1921. évi bajnokságban is. Ezúttal az öregedő harcos, Schlosser került a második helyre. Érdemes megemlíteni az MTK ez évi gólarányát is, amely 82:9 volt, 24 lejátszott mérkőzésen. Az 1920-1921. évi legjobb góllövők: Orth (MTK) 21 gól, Schlosser (MTK) 17, Nikolsburger (FTC) 16, Molnár (MTK) 15, Schwarcz (FTC) 15.

Kék—fehér évek voltak ezek a magyar labdarúgásban, az 1921-1922. évben ismét az MTK a bajnok (bár az FTC-t, csak egy ponttal sikerült megelőzni), s tartja magát a hagyomány, hogy az MTK-s csatárok vannak a góllövőlista élén is. Ismét MTK-kettős, ezúttal a két Gyuri (Orth és Molnár) végzett az élen. Változatos küzdelmet vívott a két jóbarát. Sokáig fej-fej mellett folyt a csata. Az 1922. március 19-i Zugló elleni 11:0-ás gólzápor után megugrott Orth a góllövőlistán, de Orth május 7-én játszott utoljára, s a június 25-ig kihúzódó bajnoki mérkőzéseken Molnár javíthatott volna. A két utolsó mérkőzés 0:0-át hozott a VAC és az UTE ellen, az FTC elleni játék nélküli mérkőzésen Molnár nem tudott javítani. Nézzük csak a befutót! Az 1921-1922. évi legjobb góllövők: Orth (MTK) 26 gól, Molnár (MTK) 24, Priboj (UTE) 18, Pataki (FTC) 16, Schwarcz (FTC) 16.

Ezzel a teljesítménnyel lett Orth háromszoros gólkirály. Formája tetőfokán az 1924-1925. évi bajnokságban játszott. Igaz, hogy ebben az évben, a másik Gyuri, az ugyancsak kék—fehér csatár, Molnár lett a gólkirály, Orth „csak" harmadik a góllövő listán, de a bajnoki és a válogatott mérkőzések legjobbjai közé tartozott.

1925. szeptember 8-án Bécsben játszott az MTK. Ellenfele az Amateur (későbbi Austria) volt. A mérkőzés 81. percében Orth ellenállhatatlanul tört a bécsi kapura, amikor a hátvéd Tandler utolérte és hátulról térden rúgta. Ez a rúgás kettétörte a magyar labdarúgás nagy egyéniségének pályafutását. Meggyógyult, de már sohasem tudta tartósan visszanyerni régi formáját. Még két szezont a Hungáriában (MTK) játszik, később a Budai 11-ben és a debreceni Bocskaiban is próbálkozik, de Tandler „belépője" tönkretett mindent... Három évtizedes vándorlás, külföldi edzősködés után hiába készült haza — nyugdíjba, — ezt már nem érte meg.

Ha azt mondom róla, hogy nagy futballista volt, az csak annyi, mintha azt mondanám Leonardo da Vinciről, hogy festegetett — így méltatta valaki futballművészetét.

Novák István

LABDARÚGÁS

A Magyar Labdarúgók Szövetségének hivatalos lapja
Felelős szerkesztő: Hoffer József
Tördelő szerkesztő: Mattanovich Béla
Szerkesztőség: Budapest, I., Fém utca 5—7.
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Tóth László igazgató
Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révay u. 16.
Telefon: 116-660.
Beküldött kéziratokat, fényképeket és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál. Bp., V., József nádor tér 1. Telefon: 180-850 és bármely postahivatalnál. Egyéni előfizetésnél 61 251, közületi előfizetésnél 61 066-os csekkszámon vagy átutalással MNB 8 folyószámlára.
Előfizetés negyedévre 12 forint, félévre 24 forint, egy évre 48 forint.
INDEX: 25 501.

68.891 Egyetemi Nyomda mélynyomása, Budapest

Az őszi idény rajtja előtt

NB I	Összesen:						Otthon:					Idegenben:				
	J.	Gy.	D.	V.	Gól	P.	J.	Gy.	D.	V.	P.	J.	Gy.	D.	V.	P.
1. Vasas	15	11	1	3	39:17	23	8	7	–	1	14	7	4	1	2	9
2. Újp. Dózsa	15	9	4	2	47:16	22	9	7	1	1	15	6	2	3	1	7
3. Bp. Honvéd	15	8	5	2	26:11	21	7	6	1	–	13	8	2	4	2	8
4. Ferencváros	15	8	5	2	29:17	21	8	4	4	–	12	7	4	1	2	9
5. Csepel	15	7	4	4	19:13	18	7	3	1	3	7	8	4	3	1	11
6. Szombathely	15	4	7	4	16:20	15	8	4	4	–	12	7	–	3	4	3
7. Pécs	15	5	5	5	14:19	15	7	5	2	–	12	8	–	3	5	3
8. Egyetértés	15	3	8	4	18:19	14	8	3	3	2	9	7	—	5	2	5
9. Dunaújváros	15	5	4	6	17:23	14	8	5	3	—	13	7	–	1	6	1
10. MTK	15	4	5	6	17:19	13	7	4	1	2	9	8	—	4	4	4
11. Szeged	15	4	5	6	15:37	13	8	3	4	1	10	7	1	1	5	3
12. Salgótarján	15	3	5	7	18:26	11	6	2	3	1	7	9	1	2	5	4
13. Diósgyőr	15	3	5	7	16:24	11	7	2	4	1	8	8	1	1	6	3
14. Tatabánya	15	2	7	6	12:18	11	7	–	4	3	4	8	2	3	3	7
15. Győr	15	1	8	6	12:17	10	8	1	4	3	6	7	–	4	3	4
16. Videoton	15	3	2	10	15:34	8	7	3	1	3	7	8	–	1	7	1

A Népstadionban eddig tizenegy mérkőzést játszottak. Ott mint pályaválasztó a Ferencváros nyolcszor, a Bp. Honvéd, a Vasas és az Újpesti Dózsa pedig egyszer-egyszer. Mint vendég a Ferencváros háromszor, az MTK, a Pécs, a SBTC, Videoton, a Szombathely, az Egyetértés, a Győr és a DVTK pedig egyszer-egyszer. A DVTK mint pályaválasztó négyszer Miskolcon játszott.

NB I B	Összesen:						Otthon:					Idegenben:				
	J.	Gy.	D.	V.	Gól	P.	J.	Gy.	D.	V.	P.	J.	Gy.	D.	V.	P.
1. Komló	17	10	5	2	27: 9	25	8	5	1	2	11	9	5	4	–	14
2. Kecskemét	17	9	5	3	20:13	23	7	7	—	—	14	10	2	5	3	9
3. Várpalota	17	7	6	4	22:15	20	9	5	2	2	12	8	2	4	2	8
4. Eger	17	6	8	3	21:17	20	8	4	2	2	10	9	2	6	1	10
5. Oroszlány	17	8	3	6	28:15	19	9	7	2	—	16	8	1	1	6	3
6. Bp. Előre	17	7	5	5	17:12	19	10	6	3	1	15	7	1	2	4	4
7. Bp. Spartacus	17	5	9	3	22:21	19	9	3	6	—	12	8	2	3	3	7
8. G.-MÁVAG	17	6	6	5	15:15	18	8	5	2	1	12	9	1	4	4	6
9. Szállítók	17	7	3	7	21:17	17	8	5	2	1	12	9	2	1	6	5
10. Nagybátony	17	6	5	6	21:21	17	9	4	3	2	11	8	2	2	4	6
11. Miskolc	17	5	7	5	16:18	17	8	3	4	1	10	9	2	3	4	7
12. Szoln. MTE	17	7	3	7	19:22	17	9	6	2	1	14	8	1	1	6	3
13. Győri Dózsa	17	5	5	7	18:25	15	8	4	2	2	10	9	1	3	5	5
14. BVSC	17	5	3	9	22:27	13	8	4	1	3	9	9	1	2	6	4
15. Pécsi Bányász	17	4	5	8	15:24	13	9	3	4	2	10	8	1	1	6	3
16. Ózd	17	3	6	8	9:19	12	8	2	2	4	6	9	1	4	4	6
17. Nyíregyháza	17	3	5	9	13:21	11	9	1	5	3	7	8	2	–	6	4
18. Budafok	17	3	5	9	16:31	11	9	2	4	3	8	8	1	1	6	3

Olvasóinkhoz

A „Forintos kérdések" c. rovatunk számára a kérdéseket a következő címzéssel kérjük: Labdarúgás szerkesztősége, Forintos kérdések, Budapest I., Fém utca 5—7. A kérdéseket úgy kérjük elküldeni, hogy azok július 25-ig beérkezzenek.

Lapunk terjesztésével kapcsolatos észrevételeket a következő címre kérjük: Ifjúsági Lapkiadó Vállalat, terjesztési osztály, Bp. VI., Révay utca 16.

Zoff, az EB-n befutott olasz válogatott kapus labdát fog az Olaszország—Jugoszlávia megismételt döntőn. Castano és Burgnich (takarva) igyekszik a kapusnak segíteni, akit Dzsajics (takarva, fehér harisnya) zavart.
(MTI Külföldi Képszolgálat, ASL felvétel.)

Tavaszi gólkirályok

3. FARKAS 11 GÓLOS

A TOVÁBBI FOLYTATÁS – AZ ŐSZI IDÉNYBEN

2. KORSÓS 13 GÓLOS

LABDARÚGÁS

(MTI Foto, Petrovits László felvétele)